

5 Aruba

Kinderen bewustmaken
over toerisme

9 Wereld

Japanners 22 oktober
vervroegd naar stembus

10 Economie

Geen ontslagen
bij Hema na verkoop

12 Sport

Verstappen optimistisch
over zege in Maleisië

Meteo: Aruba moet klimaatverandering serieuzer nemen

ORANJESTAD — Klimaatverandering zal volgens het meest recente rapport van de Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) waarschijnlijk, vooral in het zuidelijke deel van de Cariben, tot minder neerslag leiden. Ook Aruba zal de gevolgen van deze veranderingen merken. Volgens Marck Oduber, directeur van de Meteorologische dienst van Aruba (Meteo), zal de tendens droger zijn maar met een toename in temperatuurschommelingen en neerslagextremen.

door onze verslaggever
Melissa Stamper

Unesco-expert Cesar Toro, gaf onlangs in een presentatie over SDGs aan dat de locatie aan zee en de gevolgen van de klimaatverandering het eiland erg kwetsbaar maken. "Aruba is voor bijna 90 procent direct en indirect afhankelijk van de zee. Daarnaast staan er veel gebouwen aan de kust. Hetzelfde geldt ook voor het aantal bewoners dat aan de kust woont", zegt Oduber. Daarom pleit Meteo voor betere zee-monitoring en een beter waarschuwingssysteem. Dit houdt in een betere modellering voor weersverwachtingen maar ook het inzetten van meer personeel dat de kwestie kan analyseren om een rampenplan op te stellen of wijzigingen aan te passen.

Droger

Door middel van simula-

ties voorziet Meteo dat het droger gaat worden met temperatuurschommelingen in korte periodes. "Dat betekent dat de neerslagkans in korte periodes gaat stijgen, alsook de kans op zware buien met forse wind", legt hij uit. Meteo voorziet dat de neerslag in 2024 gaat dalen tot ongeveer 13 mm minder dan de neerslag in de periode van 1981 tot 2010. In die periode viel gemiddeld jaarlijks 471 mm regen.

Wel voorziet Meteo vaker kortere, heftige buien met lokale neerslag tot 20 mm. Een gemiddelde bui zorgt voor maximaal 11 mm neerslag. Met het oog op deze veranderingen wil Meteo door middel van een nieuwe missie en visie de komende vijf jaar anticiperen op deze veranderingen, om zo ook beter voorbereid te zijn op de toekomst. "Zo kunnen we de bevolking beter

inlichten", zegt de Meteo-directeur.

Meer investeren

Hij vindt dat Aruba klimaatverandering serieuzer moet nemen en meer moet investeren in Meteo, de afdeling die waarschuwingsberichten uitdeelt bij noodweer. Met het beperkte budget dat deze overheidsdienst heeft, wordt eind dit jaar wel een 'high resolution nearshore wave model forecast' in gebruik genomen. Hierdoor is Meteo beter in staat om de zeecondities in de gaten te houden. "Het is echter raadzaam om meer monitoringssystemen in te schakelen om de zeecondities te analyseren, net zoals wat je bij de haven hebt", stelt hij.

Risico-gebied

Volgens Meteo-experts valt Aruba in het zuidelijk gedeelte van de orkaanriem. Bovendien ligt het eiland ook in de gevarenzone voor tsunami's en aardbevingen. "Ook al is de kans op een orkaan kleiner dan die van de Bovenwindse eilanden, men moet het niet onderschatten, in het verleden is het al eerder gebeurd", zegt hij.

Vervolg op pagina 3

'Aan het hart van gezondheid'

ORANJESTAD — "Kleine veranderingen kunnen een groot verschil maken." Met deze leus roept de World Heart Foundation iedereen op om (via sociale media) aan anderen te laten zien 'hoe je voor je hart zorgt'. Het is een bewustwordingscampagne ter ere van World Heart Day morgen, 29 september. Hart- en vaatziekten zijn namelijk nog altijd de belangrijkste doodsoorzaak ter wereld, met 17,2 miljoen slachtoffers per jaar.

Voorheen werd deze dag gehouden op de laatste zondag van september, maar nu valt het elk jaar op 29 septem-

ber. Op deze dag staat de gezondheid van ons hart dus centraal en hopen wereldleiders op deze manier de

cardiovasculaire sterfte met 25 procent te verminderen. Instituto Biba Saludabel y Activo (IBiSA), het Plataforma Promocion di Salud en de Aruba Heart Foundation slaan de handen in elkaar om burgers op te roepen zich te informeren over hart- en vaatziekten en deze kennis met anderen te delen. De slogan van de Internationale Wereld Hartdag is 'share the power'. "We willen laten zien

dat er simpele manieren zijn om beter voor je hart zorgen. Daarom hebben we een groot hart laten maken waar mensen op kunnen schrijven hoe zij voor hun hart zorgen. Hiermee zetten we hen op de foto en plaatsen morgen een video met de verzamelde foto's op onze Facebookpagina", aldus Charlene Leslie, functionaris gezondheidsbevordering en diëtist voor Ibisa.

Jongens aangeklaagd na brandstichting school

De begrafenis van een van de slachtoffers van de brand op 14 september in Kuala Lumpur.

KUALA LUMPUR — Twee tieners zijn in Maleisië aangeklaagd wegens moord in verband met een brand in een islamitische kostschool in Kuala Lumpur. Door de brand op 14 september kwamen 23 mensen, overwegend jongens, om het leven.

De slachtoffers lagen te slapen op de bovenste etage van

het drie verdiepingen tellende gebouw. Omdat voor de

meeste ramen tralies zaten, konden ze niet naar buiten springen.

De vermoedelijke brandstichters zijn jongens uit de buurt die ruzie hadden gehad met leerlingen van

de school. De verdachten maakten deel uit van een groep van zes, die op één na allemaal nog minderjarig zijn. Alle zes hadden marihuana en methamfetamine gebruikt, aldus de openbaar aanklager.

Afperser vergiftigt babyvoeding in Duitse winkel

KONSTANZ — Een onbekende man heeft in een Duitse supermarkt onder meer babyvoeding vergiftigd en bij meerdere Duitse winkelketens bedreigd twintig soorten baby- en andere voeding te vergiften als er geen grote som geld aan hem betaald wordt.

In een winkel in de plaats Friedrichshafen zijn vijf verpakkingen met vergiftigd voedsel gevonden en uit de schappen gehaald, meldt de Duitse politie. Daar zat ook babyvoeding bij. De verdachte is een slanke man van ongeveer vijftig jaar oud met een normale lichaamslengte. De politie heeft beelden van de man verspreid. De politie beschikte al snel over een video van de man die in een supermarkt gefilmd werd terwijl hij enkele artikelen in de schappen legt. De stof die de afperser met het voedsel heeft vermengd is ethyleenglycol. Dat is een stof die zoet smaakt en gebruikt wordt in onder andere antivriesmiddelen; 30 milliliter van deze stof is volgens de Duitse justitie levensbedreigend voor volwassenen. De afperser heeft een schriftelijke bedreiging gestuurd naar verschillende bedrijven in de supermarkt- en drogisterijsector.

Thailand wil dat Dubai ex-premier uitlevert

Yingluck Shinawatra

BANGKOK — Thailand heeft Dubai om uitlevering gevraagd van de Yingluck Shinawatra. De voormalige premier van het land werd gisteren door het Thaise hooggerechtshof bij verstek veroordeeld tot vijf jaar cel.

Vorige maand ontvluchtte Shinawatra haar land, net voor haar berechting. Ze is veroordeeld voor nalatigheid en wanbeleid bij het verstrekken van subsidies aan rijstboeren. De boeren kregen een te hoge prijs, wat de

Thaise schatkist naar schatting 6,8 miljard euro kostte. Shinawatra (50) was van 2011 tot mei 2014 de democratisch gekozen premier van het land. Ze werd afgezet na een militaire staatsgreep. Het leger regeert sinds die tijd Thailand met harde hand. Shinawatra's broer Thaksin, die ook premier van Thailand is geweest, leeft sinds 2008 in zelfgekozen ballingschap in Dubai. Hij ontvluchtte het land nadat hij in 2008, ook vanwege corruptie, celstraf had gekregen.

**Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken**

ASCA

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

FLEAMARKET
ROCOO PLAZA
Tanki Leendert Road 4 A
ZONDAG 1 OKTOBER
Start 9 am BIG SALE
Antiqueshop&OUTLET
Open Mon-Frid 9-4 pm
Fleamarketday 9-1 only
Call for info : Ph. 741-5640
Wholesaler BubblePlastic

Nos ta buscando un
Casino Hostess

- Iniciativo propio
- Bon habilidad cu servicio pa cliente
- Flexible pa traha diferente orario/shifts
- Bon abilidad pa traha den team

Pa mas informacion y/of manda un CV amplio
na emylaine.loefstop@tcaruba.com
Tel: +297 526-6903

Advertorial:

A blanket, some bites and bubbles...

Renaissance Aruba Resort invites you to the 'Rose All Day' event at Queen Wilhelmina Park

ORANJESTAD - Aruba is known for sunny days, white sandy beaches and tropical nights, however, this Sunday September 30 2017, you are invited to relax at Aruba's Queen Wilhelmina Park as of 6PM. The park is located somewhat central downtown, adjacent to LG Smith Boulevard and west of Renaissance Marketplace.

About the park

Queen Wilhelmina was the longest-reigning Dutch monarch, ruling the Netherlands from 1898 to 1948. To honor Queen Wilhelmina, the Wilhelmina Park with its remarkable marble statue of Queen Wilhelmina was laid out amidst tropical gardens in 1955.

Renaissance Aruba Resort & Casino has designed three packages for the 'Rose All Day' event: the Pink Package, the Angel Package and the Relax Package. All three of them include a blanket, some bites and your preferred bottle of Rose sharable for two persons. Before you head home and get to your busy and hectic life, ensure to de-stress during the 'Rose All Day'.

Stop and enjoy the moment and experience Aruba differently. Dj Rustica and Dj Joa Salas will make sure the ambiance is set to total relaxation! Plan your evening ahead and buy your tickets for the 'Rose All Day' event at the navigator's desk at Renaissance Aruba Hotel.

Extra food or drinks are available for purchase on the night of the event at a cash bar. Dress code: white or pink. More info on <https://www.facebook.com/RenaissanceAruba/>

R
RENAISSANCE®
ARUBA RESORT & CASINO

THE PERFECT
EXCUSE TO DRINK
BEFORE NOON.

Every Sunday, L. G. Smith's Steak & Chop House at Renaissance Aruba will feature an all-new brunch menu—inspired by the unforgettable combination of hand-prepared soups, salads, specialty desserts and oh-so-delicious mimosas.

\$44.95 excluding service charge
Every Sunday 11am–2:30pm

Located in Oranjestad, next to Crystal Casino.
For reservations please call 523.6195 or go to lgsmiths.com
or check us out on Facebook at [Facebook.com/LGSmithSteak/](https://www.facebook.com/LGSmithSteak/)

L.G. SMITH'S
STEAK & CHOP HOUSE

KOORYMAN

FOLLOW US
KOORYMANMEGASTOREARUBA

DEALS OF THE WEEK

Geldig van vrijdag 29 september tot en met donderdag 5 oktober 2017 of zolang de voorraad strekt.

WISA PACK XS NR. 1

De set bestaat uit:

- Ingebouwd reservoir en frame, spoelt met 3/6 liter
- Wandcloset met toiletbril, wit, dus gemakkelijk te reinigen
- Witte control panel

WISA®

~~679.99~~
629.99

of 25200 Funmiles

DOUCHESET IDEALRAIN S1

- Hoge kwaliteit
- Diameter douchekop 8 cm
- Lengte glijstang 60 cm

Ideal
STANDARD

~~89.99~~
79.99

of 3200 Funmiles

MIDEA INSTANT WATER HEATER

- Geschikt voor de douche
- 3 verschillende temperatuur opties
- Koperen verwarmingselement
- Beschikbaar in 110 V en 220 V
- 50/60 Hz

~~149.99~~
129.99

of 5200 Funmiles

BENJAMIN MOORE 322 KEUKEN EN BADKAMER VERF

- 1 gl
- Schimmelbestendig
- Vochtwerend

~~119.99~~
95.99

of 3840 Funmiles

KOORYMAN MEGASTORE NON-STOP OPEN VAN 7AM - 7PM & ZONDAG 9AM - 2PM
Kooyman Megastore Av. E. J. (Watty) Vos 20

WWW.KOORYMANBV.COM

Naam	Abonneenummer
Jacobs - Joost	4980
Davelaar - Ronald	204
Curiel - Julio	5031
Emerencia – Vivian	746
Boezem – Juan	4129
Dirksz Thiel Vicky	10124
Boekhoudt - Jaime	4443
Berlis	884
Dijkhoff - Michael	2855
Dijkhuis	10340
Gotze - Hans	1077
Alvares	984
Peterson -	1708
Ecury Monique	10083
Frank - Vivienno	4939
Boye-Wernet - Maria	4270
Baiz -	1343
Bouts - Paulus	4635
Offringa -	647
Fernandez - Jose	1078
Bermudez - Ramon	316
Kole - Joseph	2227
Bronswinkel - Cedric	1557
Kort - Jeannette	168
van Lis - J	2688
Koolman-Henriquez -	672
Kock - David	1838
Maduro – Carlos	730

Winnaars gefeliciteerd!

We nodigen alle winnaars uit om vrijdag 29 september om 15.30 uur naar Amigoe te komen. Dan worden de prijzen verloot.

AMIGOE
Meer dan alleen een krant!

SETAR

Boardwalk
SMALL HOTEL ARUBA

DeWit & VanDorp
Dakota • San Nicolas

Leden Arubaans parlement officieel bekend

ORANJESTAD — Het hoofdstembureau heeft gisteren de afgelopen vrijdag gekozen leden van het Arubaanse parlement officieel bekendgemaakt. Dit gebeurde tijdens een speciale zitting.

Van de in totaal 140 deelnemende kandidaten op de verschillende kieslijsten mogen de volgende 21 zich nu Statenlid noemen; Richard Arends, Guillfred Besaril, Andin Bikker, Robert Candelaria, Glenbert Croes, Ricardo Croes, Mike de Meza, Arthur Dowers, Mike Eman, Daphne Lejuez, Dangui Oduber, Otmar Oduber, Cris Romero, Xiomara Maduro, Alex Schwengle, Benny Sevinger, Hendrik Tevreden, Rocco Tjon, Richard Visser, Evelyn Wever-Croes en Mervin Wyatt-Ras.

Passen voor de eer
Uiteraard zullen een aantal van hen plaats moeten maken voor anderen op hun respectievelijke kieslijsten, aangezien zij in de regering

als minister zullen gaan dienen. Dat is natuurlijk afhankelijk van de formatie die volgens ingewijden inmiddels officieus van start is gegaan met verkennende gesprekken tussen POR, MEP en RED. Ook passen enkele anderen alsnog voor een zetel in de Staten van Aruba. Zo heeft AVP-leider Mike Eman aangekondigd niet naar de Staten te zullen gaan en wordt binnen de wandelgangen van diezelfde partij gespeculeerd dat zowel Alex Schwengle als Richard Visser ook gaan bedanken voor de eer.

Protocol
Wie dan vervolgens aan de beurt komen gaat volgens de volgorde op de kieslijst, tenzij een partij daar andere afspraken over heeft

gemaakt, zoals het geval is bij POR, die met de eigen kandidaten heeft afgesproken dat de kandidaten met de meeste stemmen naar de Staten gaan. Bij deze partij die twee zetels heeft gewonnen heeft nummer 5 Alan Howell ruim 200 meer stemmen dan nummer 4 Joselin Croes. Partijleider Otmar Oduber zegt tegen Amigoe dat het protocol nog altijd bestaat. “Maar we zien het wel wanneer het zover is. Op dit moment is het gewoon zo dat nummers 1 en 2 de Staten in gaan. Mocht het zover komen dat een regering wordt gevormd en dat POR deel gaat uitmaken van die formatie, dan zal moeten worden besloten wat er gebeurt. We kunnen nu dus van niks spreken.” MEP heeft tijdens de campagne ook een dergelijk akkoord aangekondigd, alleen is dit nooit geratificeerd door het partijcongres.

Laagste niveau in ruim 2 jaar

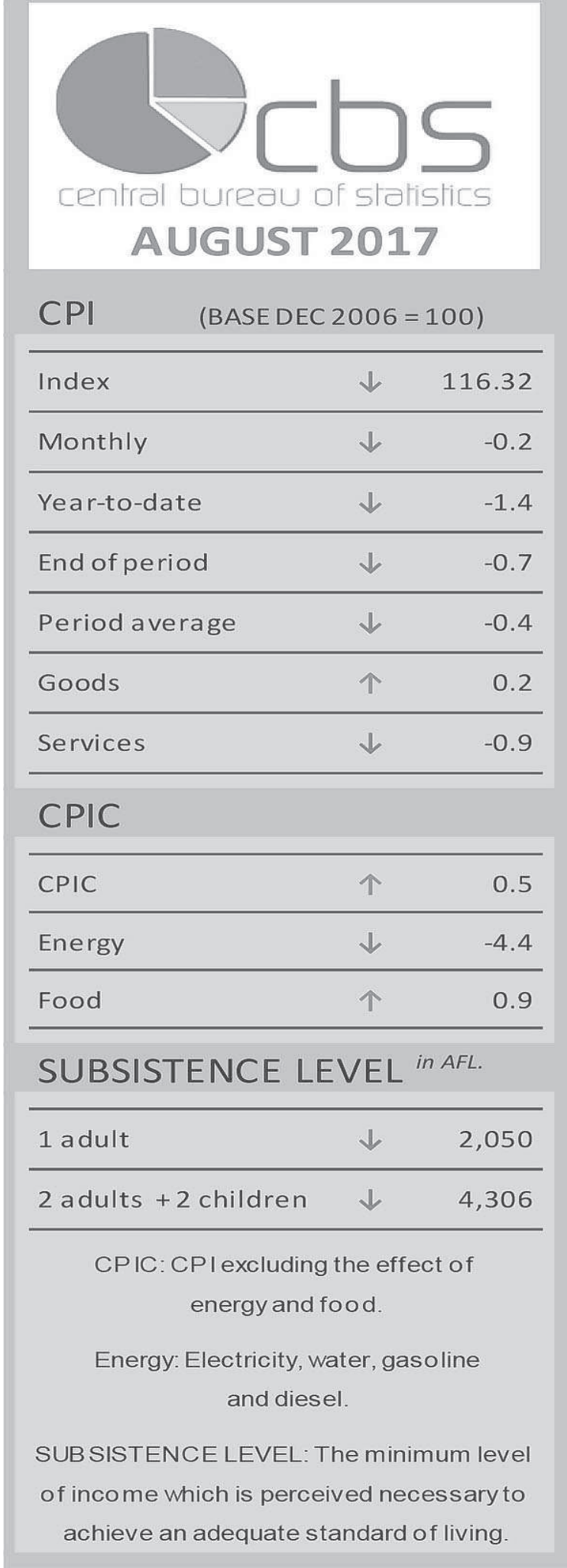
CBS: Sociaal bestaansminimum opnieuw gedaald

ORANJESTAD — Het sociaal bestaansminimum is in augustus opnieuw licht gedaald, vergeleken met een maand eerder. Een gemiddeld gezin van twee volwassenen en twee kinderen (leeftijd 0-14 jaar) had afgelopen maand minimaal 4306 florin nodig, 5 florin minder dan een maand eerder. Dat laat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) weten.

Het sociaal bestaansminimum bereikt hiermee het laagste punt in twee jaar. In augustus 2015 lag het bestaansminimum voor een gemiddeld gezin op 4383 florin per maand, bijna 80 florin hoger dan afgelopen maand. Een eenpersoonshuishouden was in augustus met 2050 florin gemiddeld 3 florin minder kwijt dan in juli. In augustus 2015 had een alleenstaande nog minstens 2087 florin per maand nodig.

Deflatie
Reden voor de verlaging van het bestaansminimum, is deflatie. De consumentenprijsindex (cpi) daalde in augustus met 0,2 procent, vergeleken met een maand eerder. Het is de derde achtereenvolgende maand dat de gemiddelde prijzen dalen, aldus het CBS. Het gaat weliswaar om een kleine dalingen (0,2 procent in juni en 0,1 procent in juli).

Boodschappenmand
De procentuele verandering van de cpi kwam over de laatste twaalf maanden (augustus 2016 tot augustus 2017) uit op -0,7 procent. Vijf van de twaalf gemeten sectoren van het ‘boodschappenmandje’ van het CBS lieten in augustus prijsdalingen zien. De dalingen die de grootste invloed op de cpi hadden, waren ‘recreatie en cultuur’ (-2,7 procent), ‘voedsel en non-alcoholische drank’ (-0,2 procent) en ‘transport’ (-0,3 procent). Dalingen in de hiervoor genoemde sectoren werden deels gecompenseerd door prijsstijging in de sector ‘huishoudelijke goederen’ (1,2 procent). Het boodschappenmandje van het CBS bestaat uit 452 goederen en diensten. Vergeleken met juli 2017 daalde 30,3 procent van de producten en diensten in dit mandje in prijs, terwijl 31,9 procent van de goederen en diensten in prijs stegen. De overige 37,8 procent

cent liet in augustus geen prijsverandering zien.

Brandstof
In augustus stegen de brandstofprijzen. Zo ging de benzineprijs met 4,4 cent (2,5 procent) en de dieselprijs met 5 cent (3,7

procent) per liter omhoog. De water- en stroomtarieven bleven ongewijzigd en daarmee bleef ook de gemiddelde stroomrekening voor een huishouden gelijk op 265,65 florin. De gemiddelde waterrekening bleef staan op 137,05 florin.

Nederland streeft naar betere afspraken projecten

DEN HAAG — De Nederlandse regering wil in de toekomst betere afspraken maken over projecten op Aruba, Curaçao en St. Maarten, die deels door Nederland worden gefinancierd. De gang van zaken van de afgelopen zeventien jaar is niet voor herhaling vatbaar. Dat bleek vandaag tijdens een overleg over de projecten van Fondo Desaroyo Arubano (FDA), de Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (SONA) en de Antilliaanse Medefinancieringsorganisatie (AMFO).

Demissionair minister Ronald Plasterk legde verantwoording af over de Nederlandse bijdrage van 500 miljoen euro aan zo’n 1400 projecten, de zogeheten samenwerkingsprogramma’s. Volgens het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zou de situatie op Aruba, Curaçao en St. Maarten slechter zijn geweest zonder die projecten, maar het bleek lastig om precies aan te geven wat er verbeterd is. Dat zit verschillende Tweede Kamerleden dwars.

De Tweede Kamerleden Lies-

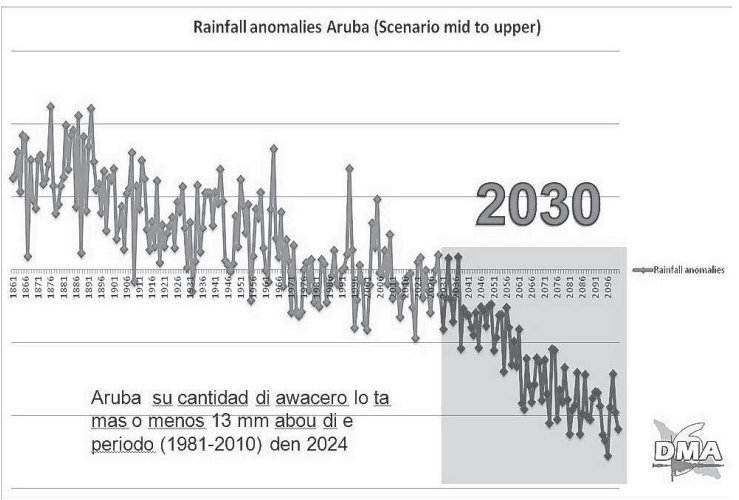
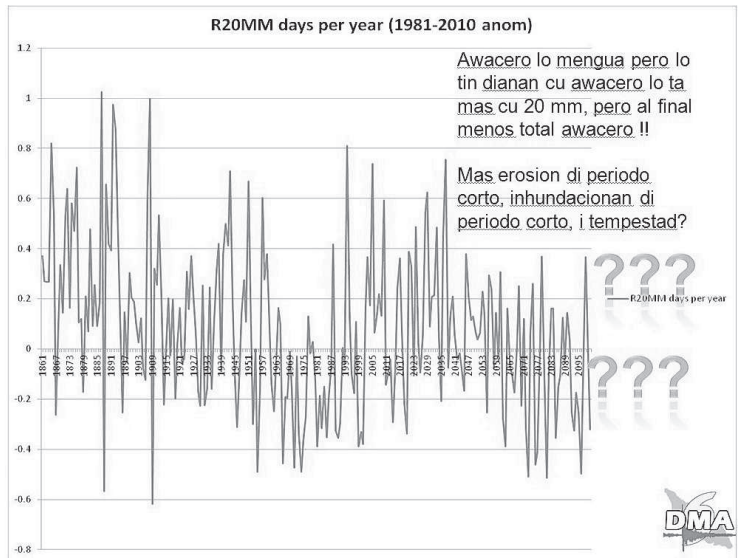
beth van Tongeren (Groen Links) en André Bosman (VVD) noemden het raar dat er geen meetbare resultaten zijn, terwijl de evaluatie wel precieze percentages bevat. Er staat bijvoorbeeld dat in 91 procent van alle projecten, de geplande activiteiten voor meer dan 50 procent zijn gerealiseerd en in 78 procent van de projecten activiteiten voor meer dan 80 procent zijn gerealiseerd.

Gegoochel
“Is dat precies 91 procent en niet 89 of 90? Dit suggereert

St. Maarten

Minister Plasterk gaf ook enkele details over het hulpfonds voor St. Maarten, St. Eustatius en Saba, waar de Rijksministerraad waarschijnlijk op korte termijn een besluit over zal nemen. Plasterk herhaalde dat de Nederlandse regering volledige controle wil houden over de besteding van dat geld. “Als er ook maar een cent verkeerd terecht komt, dan slaat de stemming over de steun aan St. Maarten om. We zullen het zo inrichten, dat we onmiddellijk met de financiering kunnen stoppen als er iets gebeurt dat we niet willen.” Hij zei verder dat het fonds in verschillende tranches zal betalen, waarbij de eerste uitgaven eerst worden geëvalueerd voor de tweede tranche beschikbaar komt. Omdat het noodfonds wordt geplaatst op de Nederlandse begroting, zal de Algemene Rekenkamer toezicht houden. “Het zal niet zo zijn, dat we de uitgaven pas na een jaar gaan evalueren”, zei Plasterk.

Meteo: Aruba moet klimaatverandering serieuzer nemen

Vervolg van pagina 1

Vanwege het risico op deze natuurverschijnselen is het noodzakelijk dat Aruba een goed systeem ontwikkelt om de schade bij storm te kunnen beperken, een zogeheten ‘Storm Damage Risk Reduction System’ (HSDRRS). Aruba moet volgens Oduber overgaan op een waarschuwingssysteem voor multi-risico gebeurtenissen zodat de effecten van weersongevallen beperkt worden. “De omschakeling van investeren in heropbouw na een natuurramp naar schadebeperking en preventie moet snel gebeuren. Data van voorafgaande jaren toont aan dat er een stijging is de frequentie en intensiteit van natuurrampen. Ook klimaatverandering kan de stijging beïnvloeden”, zegt hij. Dit heeft ook gevolgen voor de socio-economische ontwikkelingen van het land, legt hij uit. Oduber geeft als voor-

beeld een tsunami-oefening die in maart werd gehouden om de gevaren te identificeren en te beperken. Tijdens deze oefening liepen diverse gebouwen gevaar op te overstromen en zouden onbereikbaar zijn tijdens zo’n natuurramp, waaronder ook het Horacio Oduber Hospitaal (HOH), zegt hij.

Hulp
Volgens Oduber biedt de verenigde Naties financiële hulp zodat een beter waarschuwingssysteem gefaciliteerd kan worden met geschiktere en modernere apparatuur voor de aangewezen instanties. Eerder schreef Amigoe dat er een workshopreks gehouden werd waarbij een VN-expert een presentatie gaf over de gevolgen van klimaatverandering voor het eiland en hoe dat aan te pakken. “Meteo wacht voorlopig op de data-analyse van de workshop”, voegt hij toe.

IN HET KORT

Messed up
Twee mannen met messen zouden in de nacht van zondag op maandag gespot zijn bij een strandhut achter een high-rise hotel. Toen de politie op zoek gingen naar deze personen, troffen ze twee mannen aan op een bankje naast het wandelpad. Ze zeiden gewoon aan het *chillen* te zijn en lieten zich vrijwillig fouilleren. Ze hadden een vork, aansteker en een schaar bij zich maar geen messen. De schaar werd in beslag genomen en de mannen werden weggestuurd.

Waakzaam
Buren kregen ruzie in Seroe Blanco omdat de ene buurtbewoner last had van de honden van de andere buurtbewoner. De dieren zouden in haar tuin poepen en plassen. De politie sprak met de boze buurtbewoner en zag inderdaad honden door de straat gelukt zijn”, zei hij. Hij benadrukte ook dat er verantwoording is afgelegd over alle uitgaven.

Afgedreven
Een toerist raakte maandagavond tijdens het zwemmen in zee voor Eagle Beach in de problemen. De bezoeker kwam buiten de door boeien aangegeven zwemgrens en kon door de sterke stroming niet meer terug aan land komen. De politie kreeg hiervan melding binnen en stuurde agenten op het incident af. Ter plaatse schenen agenten met hun zaklamp richting de boeien en zagen daar inderdaad iemand die zich vastklampte aan een touw 100 meter verderop. Ondertussen was er al een groep toeristen naar de man aan het zwemmen. Tijdens de reddingsactie van de toeristen zeiden deze dat ze noch de politie, noch de kustwacht nodig hadden om de persoon in nood te redden.

Mes
Een landloper liep rond bij He’s Supermarket in Monserat met een mes op zak. Op weg naar de locatie troffen de agenten de man aan en zagen een zwart handvat uit zijn broek steken. De man overhandigde het mes vrijwillig aan de agenten.

Caribbean Cinemas MEGAPLEX 8
caribbeancinemas.com f Caribbean Cinemas Aruba

SEPTEMBER 28 - OCTOBER 4

AMERICAN MADE TOM CRUISE DOMHNAIL GLEESON WITH SPANISH SUBTITLES MONTHURS 4:15 6:45 9:15 FRI 4:15 6:45 9:15 11:45 SAT 1:45 4:15 6:45 9:15 11:45 SUN & HOL 1:45 4:15 6:45 9:15	FLATLINERS ELLEN PAGE DIEGO LUNA MONTHURS 4:45 7:10 9:35 FRI 4:45 7:10 9:35 12:00 SAT 2:20 4:45 7:10 9:35 12:00 SUN & HOL 2:20 4:45 7:10 9:35	GUN SHY ANTONIO BANDERAS OLGA KURYLENKO MONFRI 5:25 7:25 SATSUN & HOL 3:25 5:25 7:25
Kingsman THE GOLDEN CIRCLE TARON EGERTON COLIN FIRTH WITH SPANISH SUBTITLES MONTHURS 4:50 7:45 FRI 4:50 7:45 10:40 SAT 1:55 4:50 7:45 10:40 SUN & HOL 1:55 4:50 7:45 MONFRI 6:10 9:10 SATSUN & HOL 6:10 9:10		
Mophi! JENNIFER LAWRENCE JAVIER BARDEM WITH SPANISH SUBTITLES MONSUN & HOL 9:15	INNAOC JACKIE CHAN DAVE FRANCO WITH SPANISH SUBTITLES MONFRI 4:35 6:55 SATSUN & HOL 2:15 4:35 6:55	STROGER JAKE GYLLENHAAL TATIANA MASLANY MONFRI 4:30 7:00 SATSUN & HOL 3:00 7:00
AMERICAN ASSASSIN JOEL HOGAN JOSH POTHOFF MONTHURS • SUN & HOL 9:25 FRISAT 9:25 11:25	THE HITMAN'S BODYGUARD RYAN REYNOLDS SAMUEL L JACKSON MONSUN & HOL 9:30	IT WITH SPANISH SUBTITLES MONFRI 6:25 9:20 SATSUN & HOL 3:35 6:25 9:20

STARTING OCTOBER 5 | MY LITTLE PONNY • BLADE RUNNER 2049

Palm Beach Plaza Aruba | 586-0074 THE MAGIC OF THE MOVIES ON YOUR MOBILE DEVICE

Available on the App Store ANDROID APP ON Google play

Aruba, toen en nu

Spoorwegen op Aruba?

Spoorwegen zijn er tegenwoordig niet op ons eiland, een tramweg sinds enkele jaren wel. Maar in het verleden waren er dus wel spoorwegen. Althans, niet voor personenvervoer, maar wel voor industriële doeleinden.

door Evert Bongers

Goudwinning

De oudste spoorlijnen van Aruba werden in de tweede helft van de 19e eeuw diep onder de grond aangelegd in de mijnen van de Aruba Gold Mining Company. Kleine wagentjes met goudhoudend gesteente werden – bij kaarslicht - over lichte ijzeren spoorstaven door mijnwerkers geduwd naar de voet van de mijnschachten. Daar werd het gesteente naar de oppervlakte getakeld. Vandaar werd het naar de goudsmelterij van Balashi vervoerd door middel van een locomotief op brede wielen, een locomobiel oftewel 'traction engine', lokaal bekend als 'trikinchi'. Stoom en rook uitbrakend en met een enorm geraas en gerammel, trok de trikinchi een aantal wagons met gesteente uiterst langzaam over de Arubaanse wegen en paden, terwijl de bevolking zich er verbijsterd aan vergaapte. Om de goudsmelterij van Balashi te bouwen, moesten er zware bouwmaterialen en steenkool door schepen worden aangevoerd. Dat materiaal moest zo dicht mogelijk bij de bouwplaats worden gelost en dat werd in het Spaans Lagoen gedaan. Daar bestond de lage brug die wij nu kennen nog niet en er werd diep in het Lagoen een kleine kade aangelegd. Van daaruit werd een smalspoorweg (zo'n 60 cm. breed) aangelegd naar de smelterij, de eerste (bovengrondse) spoorlijn van Aruba. Er reden lichte wagons over waarvoor geen locomotief werd gebruikt: ze werden gewoon geduwd. Ander zwaar materiaal werd in de haven van Oranjestad gelost en per trikinchi naar de mijnen gebracht. Na de eeuwwisseling raakte de mijnbouw in verval en vlak voor de Eerste Wereldoorlog werden de activiteiten gestaakt. Rails en wagons werden als oud ijzer verkocht.

Fosfaatwinning

In de jaren '70 van de 19e eeuw werd er bij Sero Colorado fosfaat (guano) ontdekt, een mondiaal veelgevraagd product, gebruikt als kunstmest. De Aruba Phosphate Company kreeg een concessie om op het meest zuid-oostelijke deel van het eiland tot industriële winning over te gaan. Daarvoor moesten gebouwen, wegen, een haven en natuurlijk spoorlijnen worden aangelegd. Dat gebeurde op het terrein dat zich uitstrekte van het hui-

dige San Nicolas, het Lago-terrein tot aan het uiterste punt van het eiland. Aanvankelijk werd de gewonnen fosfaat per ezelwagen naar de haven vervoerd maar al snel werd er toe overgegaan om spoorlijnen aan te leggen. Dat was in 1880. Materiaal werd per boot uit Engeland aangevoerd. Er werd met veel moeite ook een locomotief aan land gebracht. De spoorlijn had een breedte van 30 inch (76 centimeter). Eind 1881 was de aanleg klaar: zeven kilometer van de pier naar de mijnterreinen van Sero Colorado, met de nodige zijsporen naar afzonderlijke mijnschachten. Klein probleem was wel het aflopend terrein van de Sero naar de haven van San Nicolas. De kleine locomotief maakte zware werkuren! De mankracht van arbeiders moest vaak worden ingezet om wagons van de mijnschachten naar het hoofdspoor te duwen. Al snel werd er een tweede, sterkere locomotief aangeschaft, een welkome verlichting van het werk. De export kon weer worden uitgebreid. Met de zaken ging het geweldig en in 1882 werd er een derde locomotief aangeschaft, weer sterker, die wel 20 kiepkarren kon trekken.

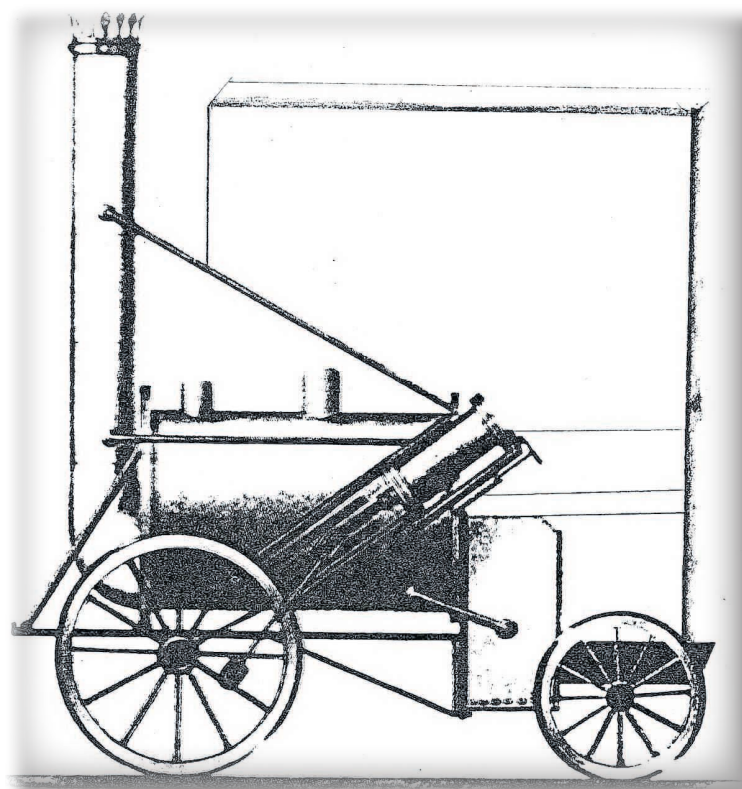
Tegen het eind van de 19e eeuw kelderde de markt voor het fosfaat van Aruba: de voorraad raakte uitgeput, nieuwe lagen fosfaat elders ter wereld werden ontdekt en die waren zwaar concurrerend. Tegen de Eerste Wereldoorlog werd ook de fosfaatwinning op Aruba stilgelegd. De rails en kiepkarren werden aan Curaçao verkocht en vanaf de pier van San Nicolas verscheept. Het laatste stuk rails op de pier is nog blijven liggen. De locomotieven werden later in een mijnegroeve gedumpt.

Lago en Eagle

In de jaren '20 van de afgelopen eeuw vestigden zich twee raffinaderijen op Aruba. In 1924 kwam Captain Rodgers voor de Lago Petroleum Company een geschikte haven zoeken voor opslag en overslag van ruwe olie uit het Meer van Maracaibo. Zijn oog viel op de haven van San Nicolas waar de pier van de Aruba Fosfaat Maatschappij nog stond en de rails lagen weg te roesten. Het AFM-dok werd weer in gebruik genomen en meteen werd de spoorlijn herbouwd, nodig voor de aanvoer van al de bouwmaterialen. Na een olieopslagplaats werd

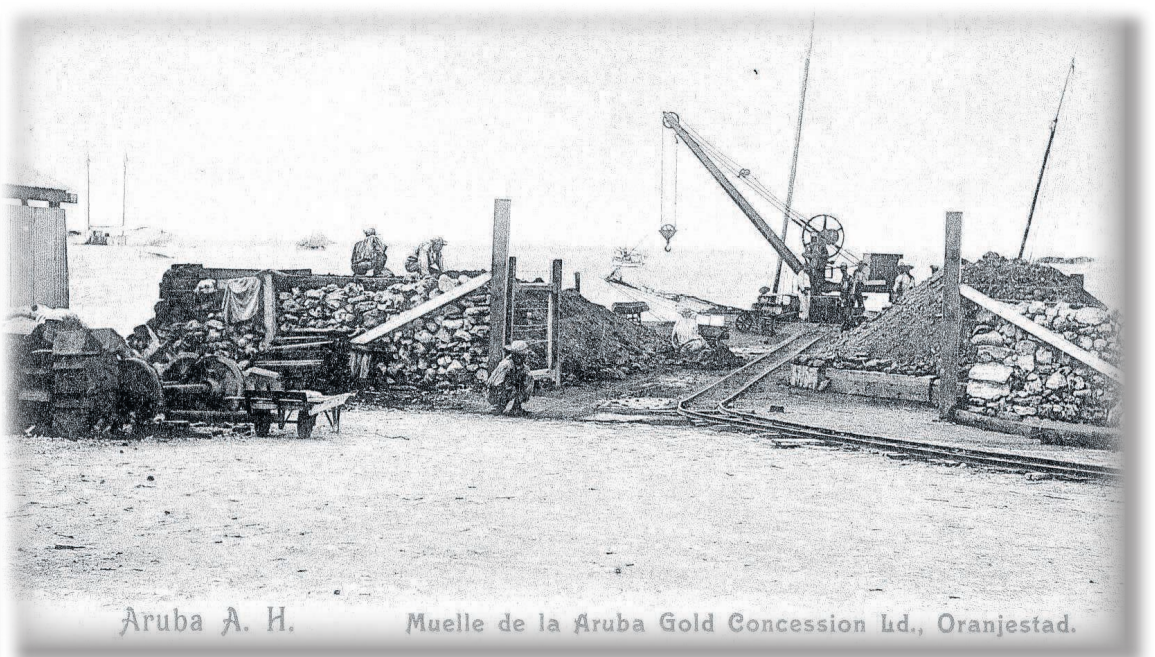
Ingang goudmijn

Tekening van de 'trekinchi'.

besloten er ook een olieraffinaderij bij te bouwen, dus dat betekende nog zwaarder materiaal voor de locomotieven. Er werd besloten om het smalspoor te verbreden naar standaard spoorwijdte en zo kwam er drie-railig spoor te liggen. Die werd in 1929 weer verwijderd. Grootste probleem op het Lago-terrein was het aflopende terrein naar de pieren toe. Om dat probleem op te lossen werden er sterkere locomotieven aangeschaft, die ook weer kunstmatig verzaagd werden om meer 'grip' te verkrijgen. Ook werden er lieren ge-

bruikt. Vooral de helling naar zwavelberg, waar de zwavel op het hoogste punt van de berg werd gelost, was een obstakel van kaliber. Grappige toepassing van de spoorweg van de Lago was de lunchtrein: wagons met bankjes haalden de werkploegen van overal op om hen naar de eetzaal te brengen voor het middageten. Door modernisering van het vervoersmaterieel is de spoorlijn uiteindelijk overbodig geworden en in de loop van de jaren '50 ontmanteld. De Eagle (Arend) raffinaderij, ook in de jaren '20 neergezet (door de Koninklijke

De werf van de Aruba Gold Concession.

De fosfaattrein.

Shell), kende spoorlijnen. Alereerst eentje voor aanvoer van bouwmaterialen, vanaf de Taratatapier (waar tot nu toe de containerhaven te vinden was) naar het terrein van de raffinaderij, waar nu het HOH ziekenhuis, Divi Links en de low-rise resorts staan. Toen de bouw van de

raffinaderij in 1928 voltooid was, werd er een enorme pier in zee gebouwd ter hoogte van het huidige Divi Resort, voor aanleg van grote tankers. Daar werd ook weer een spoorlijn naar toe gelegd, die de kustweg kruiste en waarvoor het eerste en enige viaduct van het eiland werd

aangelegd. Ook deze spoorlijn werd – net als de hele raffinaderij – in de jaren '50 afgebroken. Er zouden daarna nooit meer spoorlijnen op Aruba te vinden zijn. Maar die zijn toch van essentieel belang geweest voor zowel de historische als modernere industrieën op het eiland.

is looking for

Business Development Coordinator m/f.

The core task of the position is to support the various processes within our Company. Tasks of the Business Development Coordinator:

- Independently set up, perform and control various administrative tasks;
- Provides customer service support by interacting with customers to provide information in response to general customer inquiries about our products and services;
- Works together with direct colleagues and with all department personnel;
- Follow up parts and keep track and trace on parts;
- Prioritizes work to ensure all deadlines are met;
- Performs data accurately in the computer system and that it's up to date;
- Maintains high ethical standards in daily activities;
- Is able to work structured and accurate under pressure;

We're looking for someone with excellent communication skills, attention to detail, a highly developed customer service orientation and the ability to work independently and efficiently, but is also a team player.

Knowledge and experience required are:

- Minimum M.A.V.O. diploma;
- Administration knowledge is a plus;
- Knowledge of Word, Excel and Outlook
- Demonstrable work experience in a similar position;
- Has customer friendliness as a high priority;
- The fluency of the English language is a must;
- Language proficiency: Papiamentu, Dutch, English and Spanish

We offer solid wages and benefits and the opportunity for training and advancement. If you are familiar with this profile and this sounds like the chance you've been looking for, please send your motivation letter with your C.V. to: Mrs. M.W. van de Griend-Jansen, Senior HR Manager Yrausquin, L.G. Smith Boulevard 112, Oranjestad, Aruba or e-mail to Marja@Yrausquin.com

Closing date for application is 1 October 2017.

Equal Employment Opportunity Employer

Established in 1952 Yrausquin is the exclusive dealer for Mercedes-Benz, Mitsubishi, Ford, Lincoln and Brilliance vehicles, selected used cars, excellent service, genuine parts and complete damage repair. In addition, Yrausquin has fully operational Service department, Body Shop and Parts department. Each day over 50 people are dedicated to satisfy our valued customers, creating the family bond we are well known for since the family company opened its doors. Become part of the success and join the family!

L.G. Smith Boulevard 112, Oranjestad, Aruba / Tel: (297) 524 4444
Fax: (297) 582 8661 / e-mail: info@yrausquin.com / www.yrausquin.com

FRESH
104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Marc's Muziek Café
(Ma t/m Za: 12 - 15 pm)

Marc de Roo

Voor contact:

Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Email: info@fresharuba.com

facebook.com/fresharuba

CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY ARUBA
CAMARA DE COMERCIO E INDUSTRIA ARUBA
CAMARA DI COMERCIO Y INDUSTRIA ARUBA

KAMER VAN KOOPHANDEL
EN NIJVERHEID ARUBA

DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID ARUBA maakt bekend dat conform het bepaalde bij art. 19 van de Kiesverordening Kamer van Koophandel en Nijverheid het tijdvak voor de

KANDIDAATSTELLING

met betrekking tot de verkiezing van de leden van de Kamer is vastgesteld van **1 t/m 14 november 2017**.

De wegens periodieke aftreding ontstane vacatures zijn respectievelijk als volgt:

KLEINBEDRIJF

1 (één) lid – termijn 1 januari 2018 t/m 31 december 2020

GROOTBEDRIJF

2 (twee) leden – termijn 1 januari 2018 t/m 31 december 2020

Gedurende voornoemd tijdvak van veertien (14) dagen kunnen ter Secretarie der Kamer op werkdagen van 09.00 uur 's ochtends tot 12.00 uur 's middags, kandidaten worden opgegeven door indiening van een opgave, ondertekend door tenminste vijftien (15) kiezers die bevoegd zijn deel te nemen aan de verkiezing waarvoor de kandidaatstelling is geschied en vergezeld van een schriftelijke verklaring van de kandidaat, dat deze bereid is de kandidatuur te aanvaarden. Elke opgave mag slechts de naam van één (1) kandidaat bevatten.

De formulieren voor opgave van kandidaten en voor de schriftelijke verklaringen zijn vanaf heden kosteloos voor de kiezers verkrijgbaar op het kantoor van de Kamer, J.E. Irausquin Blvd. 10. Inlevering van de opgave van kandidaten geschiedt persoonlijk door één der ondertekenaars.

Ondernemende geesten gezocht voor nominaties DC Pearls

DEN HAAG — De organisatie van de jaarlijkse gala-award, Pearls of the Dutch Caribbean, is weer op zoek naar Caribische rolmodellen. Dit jaar is het een ‘Business Awards Edition’ en zoekt de organisatie jonge entrepreneurs van Caribische komaf. Nominaties kunnen tot en met morgen worden aangemeld via www.dcppearls.nl. De prijzen worden op zaterdag 28 oktober 2017 uitgereikt in theater Dilligentia in Den Haag.

Overigens wordt de term entrepreneur breed opgevat. Ook personen met ‘ondernemend gedrag’, zoals het zien van kansen en deze pakken, initiatief nemen, doorzettingsvermogen, flexibiliteit en assertiviteit, mogen genomineerd worden. Personen die een onderscheidende bijdrage leveren aan de Caribisch-Nederlandse gemeenschap in termen van beeldvorming en/of gemeenschapsvorming en ook een bijdrage leveren aan de Nederlandse samenleving mo-

gen genomineerd worden.

Bonevacia
De in 2015 voor een Pearl genomineerde Gershwine Bonevacia houdt tijdens de Business Edition Award Show een voordracht. Bonevacia is een ambitieuze en gedreven artiest met een grote hoeveelheid talent, zo laat de organisatie weten. Hij is dichter, spreker en schrijver en verzorgt voordrachten voor organisaties als VPRO, NOS op 3, de Erasmus Universiteit, Google Inc., Bureau

Jeugdzorg en ABN Amro. “Het entertainen, inspireren en motiveren van mensen voeren de boventoon.”

Tegenwicht
De DC Pearls uitreiking is een initiatief van het Overlegorgaan Caribische Nederlanders (Ocan) en de gemeente Rotterdam als tegenwicht voor de overwegend negatieve Nederlandse berichtgeving over Nederlanders met een Caribische achtergrond. “Het is onze missie om de enorme potentie en talenten die aanwezig zijn in de Caribisch-Nederlandse gemeenschap een gelijkwaardige kans te geven om tot volle bloei te komen.” De organisatie gelooft dat ‘zichtbare rolmodellen’ helpen om Caribische Nederlanders te inspireren. “Het

is onze overtuiging dat het vieren van successen; het delen van kennis, ervaring en inzicht; en het versterken van het sociaal-maatschappelijke netwerk aan de Dutch Caribbean professional kansen biedt om zijn/haar brand en maatschappelijke uitgangspositie wezenlijk te versterken.” In het verleden ontvingen onder meer de Arubanen Ken Wolff (kunstenaar), Curt Fortin (acteur, presentator, schrijver), Jennifer Fun (student), Jeffrey Williams (student), de tweelingzussen Ira & Ayra Kip (kunstenaars) en wereldkampioen windsurfer Sarah-Quita Offringa een Dutch Caribbean Pearl. Vorig jaar ging de uitreiking niet door omdat de organisatie de financiering niet rond kon krijgen.

Kustwacht bereidt oefening voor met Venezuela

Foto: KWCA/RIB

WILLEMSTAD — Kustwacht Caribisch Gebied (KWCA-RIB) heeft dinsdag een Search and Rescue-oefening (SAR) voorbereid met de Venezolaanse kustwacht.

Venezuela te versterken en de methodes in de praktijk uit te voeren.

Tijdens de zogenoemde Initial Planning Conference (IPC) van ‘Open Eyes 2017’ heeft het kustwachtcentrum voorbereidende stappen genomen om de oefening vol-

gende maand uit te kunnen voeren. De laatste training op dit gebied vond in 2015 plaats. De oefening heeft als doel om de samenwerking met

Op de foto is het moment te zien waarop de commandant van de Venezolaanse kustwacht samen met twee stafleden een bezoek brengt aan het kustwachtcentrum.

Kinderen bewustmaken over toerisme

ORANJESTAD — Vertegenwoordigers van Aruba Hotel & Tourist Association (Ahata) organiseerden verschillende activiteiten voor kinderen om kennis te maken met het toerisme. Dit gebeurde in het kader van ‘World Tourism Day’, dat elk jaar gevierd wordt op 27 september. Volgens de toerismeorganisatie is het belangrijk om kinderen vanaf een jonge leeftijd al bekend te maken met toerisme en milieu.

YMCA Dakota werd op maandag bezocht, waar zo’n 50 kinderen tussen de 4 en 9 jaar vragen mochten stellen aan vertegenwoordigers en ze aan de slag gingen met een knutselworkshop, waarbij de focus lag op recycling. Met een meegebrachte, lege, cornflakes doos knutselden en versierden de kinderen een plakboek. Dat recycling

onderdeel is van een beter milieu kwam ook aan bod tijdens de workshop. De kinderen kregen hapjes en drankjes en een goody bag en ook een recyclebare tas van Ahata. Op dinsdag was YMCA San Nicolas aan de beurt met 50 kinderen.

De YMCA tieners van 10 tot 16 jaar mochten gisteren, tijdens World Tourism Day, naar een bijeenkomst in Al-

hambra Ballroom, waar ze een inleiding kregen over de rol van Ahata door directeur Jim Hepple en een uitgebreide lezing over toerisme op Aruba van John Wardlaw, decaan aan de Universiteit van Aruba. Ook vertelden verschillende mensen die werkzaam zijn in het toerismesector over hun baan bij het Phoenix hotel. Daarna mochten de jongeren naar het hotel voor een rondlei-

ding en namen ze zowel aan de voorkant als achter de schermen een kijkje. Na een cadeautje van Divi Resorts en Ahata werden ze weer teruggebracht naar YMCA. YMCA laat weten blij te zijn met het initiatief van Ahata om kinderen op jonge leeftijd al kennis te laten maken met toerisme, aangezien er op de scholen niet echt veel aandacht of ruimte voor is. Ahata bedankt alle vrijwilligers, YMCA en Divi Resorts voor hun steun aan het initiatief.

Mini-voetbalvelden voor Savaneta en Ayo

ORANJESTAD — Ook La Fama Savaneta en Centro di Barrio Ayo zijn voorzien van een mini-voetbalveld. Vorige week werden deze twee kunstgrasvelden geopend door demissionair-premier Mike Eman. Er zijn zes mini-voetbalvelden die worden aangelegd onder leiding van Olympisch Comité Aruba. Het comité heeft geld ontvangen via ‘Programma Olympamerica di Organizacion Deportivo Panamericano’ en besloot dit te verdelen onder zes kleinere velden in plaats van een enkel groot project. Bij Ayo nam Raymundo Kelly, die jarenlang in de sportcommissie zat van Centro di Barrio Ayo, een plakkaat in ontvangst. Het sportveld is naar hem vernoemd. Organisaties COA, VNO en Cede Aruba werden bij de opening bedankt voor hun bijdrage aan de realisering van de sportvelden. Ook Washington in Noord en Cura Cabai worden nog voorzien van mini-voetbalvelden.

Montessorischool bingo fundraising

ORANJESTAD — Nos Fortalesa Montessori Aruba organiseert zaterdagavond een bingo om geld op te halen. Hoewel de fundraising in de eerste plaats bedoeld was om de school door te ontwikkelen met extra programma’s en trainingen voor leraren, maakt de directeur bekend dat een gedeelte van het geld naar de St. Maarten Montessori school gaat. Deze heeft namelijk aanzienlijke schade geleden door orkaan Irma en de Arubaanse school wil graag haar collega’s in het buitenland steunen. De bingo vindt plaats op

30 september in Club Caietio in Tanki Leendert. De deuren zijn vanaf 18.30 open voor registratie, de bingo zelf begint om 20.00 uur. Er zijn verschillende prijzen te winnen tussen de 150 en 2000 florin evenals een deuroprij. En kan men hapjes en drankjes aan de bar halen. Tickets voor de bingo kosten 10 florin en worden verkocht via de school en leerlingen. De loterijboekjes zijn ook beschikbaar voor bedrijven, deze kunnen contact opnemen via admin@nosfortalesa.org als ze de actie willen steunen.

SALVATORE FERRAGAMO . GUCCI . PRADA . BOSS
PORSCHE DESIGN . MARC JACOBS . BVLGARI
DIOR . CARRERA . D&G . TIFFANY & CO
JIMMY CHOO & MUCH MORE

KOK OPTICA Sunglasses

UP TO
50% OFF
ENTIRE STORE
SEPT 29 - OCT 2

KOK OPTICA MAINSTREET
CAYA BETICO CROES
OPEN 9:30 ‘TILL 6.30PM

Spiked Shell Live!

Op stap

Ontspanning, sporten, uitgaan, dansen, evenementen en andere tips tijdens dit weekend. Ook een activiteit aanmelden? Stuur een e-mail naar arubaredactie@amigoe.com.

CULTUUR

Beam Beats
BEAM
Steenweg 17
Vr 20.00 - 23.00 uur

Lagonation
Expositie
Ateliers ‘89 San Nicolas
Bargestraat 2 (ex-douanekantoor)
Zo 19.00 uur

RELIGIE
Gratis Taoist Tai Chi Les
Taoist Tai Chi Center
Stadionweg 13
Za 09.00 -10.00 uur

SPORT
Brandweerloop

Brandweerkazerne Tanki Flip
Zo 06.00 - 09.00 uur

MARKT
Vlooiemarkt
Caya Betico Croes 173
Zo 10.00 - 13.00 uur

MAATSCHAPPE-

LIJK
Aruba Reef Care Cleanup
Neptali Hendriquez Park
Zo 08.30 - 12.00 uur

STAPPEN
Optreden Spiked Shell
Alfies’ in Aruba

Vr 23.00 - 2.00 uur

Optreden Cosmic Stonez
Casibari Cafe
Vr 20.00 uur

Rock concert
Asylum V: Indigo Intensified
Cas di Cultura
Vondellaan 2
Za 21.00 - 0.00 uur

Televisieprogramma's

Nederland

14:35	Hello Goodbye	4:15	Kook mee met MAX
15:20	Ilse's Veranda	4:30	Hallo Nederland
16:15	Hotel Sophie	5:00	Journal
17:05	Pauw	5:15	Tijd voor MAX
18:05	Journal	6:00	Journal
18:20	Pauw	6:35	Journal
19:15	EenVandaag	7:00	Journal
19:45	Journal	7:20	Journal
20:23	Tekst-tv	7:35	Journal
23:55	Nederland in beweging	8:00	Journal
		8:15	Kook mee met MAX
		8:30	Journal
		9:00	Journal
		9:20	Pauw
		10:20	Sterren.nl special
		11:00	Journal
		11:10	Tijd voor MAX
1:10	Goedemorgen Nederland	11:55	Politieke partijen
1:30	Journal	12:00	Journal
1:35	Goedemorgen Nederland	12:15	EenVandaag
2:00	Journal	12:45	Sportjournal
2:10	Goedemorgen Nederland	13:00	De wereld draait door
2:30	Journal	14:00	Journal
2:40	Goedemorgen Nederland	14:35	Flikken Rotterdam
3:00	Journal	15:25	TV Show: Het Nederlands
3:15	Nederland in beweging		Film Festival
3:30	Journal	16:25	NOS Studio Sport
3:40	MAX geheugentrainer		Eredivisie
4:00	Journal	17:00	Pauw

Nederland

15:45	Nu te zien	3:45	Vroege vogels
16:00	Nieuwsuur	4:30	Haagse lobby
16:45	Wie kent mij nog?	4:45	Haagse lobby
17:05	Het uur van de wolf:	5:30	De wereld draait door
	Ashton Brothers	6:25	Binnenstebuiten
18:05	2Doc: The fear of 13	6:56	Politieke partijen
19:35	De nachtzoen	6:57	Politieke partijen
19:40	Nieuwsuur	7:00	Journal
20:30	Nieuwsuur	7:10	Sportjournal
21:15	Tekst-tv	7:20	Kunstuur
		7:55	Close Up: De stijl van het
			Stedelijk - Ontwerpen voor
			een museum
		9:20	Geloof en een hoop liefde
0:40	Hallo Nederland	10:00	Journal
1:00	Journal met gebarentolk	10:10	Leven in de Rimboe
1:30	Journal met gebarentolk	11:00	Groeten uit Marokko
1:34	Journal	11:35	De nieuwe maan
1:38	Journal	12:30	Hallo Nederland
1:42	Journal	12:50	Binnenstebuiten
2:00	Journal met gebarentolk	13:20	Giraffen - Afrika's
2:10	Journal		vriendelijke reuzen
2:30	Journal	14:25	2 voor 12
2:34	Journal	15:05	Achter de dijken
2:45	Jeugdjournal met	16:00	Nieuwsuur
	gebarentolk	16:45	Wie kent mij nog?
3:00	Journal met gebarentolk	17:00	Black Butterflies
3:15	Meldpunt!		

BVN

15:05:	NOS Journal	06:05:	VRT Journal
15:10:	Sesamstraat	06:45:	De Wereld
15:25:	Rechill		Draait Door
15:40:	Het Klokhuis	07:35:	NOS Journal
15:50:	Zapp Skills	08:00:	Weerbericht Europa/Afrika
16:15:	NOS Jeugdjournal	08:05:	Topservice
16:20:	Blokken	08:30:	Hier zijn de Van Rossems
16:45:	Thuis	09:05:	Streetlab Niet Te Geloven
17:15:	Dagelijkse Kost	09:45:	Nieuwsuur
17:30:	EenVandaag	10:30:	Weerbericht
17:55:	NOS Sportjournal		Amerika/Caraiben
18:05:	VRT Journal	10:35:	Pauw
18:45:	De Wereld Draait Door	11:30:	Kwartslag
19:35:	NOS Journal	11:45:	Hallo Nederland
20:00:	Weerbericht Europa/Afrika	12:00:	VRT Journal
20:05:	Topservice	12:35:	Van Gils & Gasten
20:30:	Hier zijn de Van Rossems	13:20:	Kanniewaarzijn
21:05:	Streetlab Niet Te Geloven	13:55:	BinnensteBuiten
21:45:	Nieuwsuur	14:20:	Tijd voor MAX
22:30:	Weerbericht	15:00:	NOS Journal
	Amerika/Caraiben	15:05:	Sesamstraat
22:35:	Pauw	15:20:	Rechill
23:30:	Kwartslag	15:30:	Het Klokhuis
23:45:	Hallo Nederland	15:45:	NOS Jeugdjournal
		15:50:	Smart&Dart
		16:15:	Blokken
		16:40:	Thuis
		17:05:	Dagelijkse Kost
		17:25:	EenVandaag
		17:50:	NOS Sportjournal
		18:00:	VRT Journal
		18:45:	De Wereld Draait Door
		19:35:	NOS Journal
		19:57:	Weerbericht Europa/Afrika
		20:00:	Flikken Rotterdam
		20:50:	Hello Goodbye
		21:30:	NOS Studio Sport
			Eredivisie
		22:00:	Nieuwsuur
		22:47:	Weerbericht
			Amerika/Caraiben
		22:50:	Pauw
		23:45:	Hallo Nederland

Dienstdoende huisartsen

Donderdag 28 Sept. 2017

Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
Dr. Jansen

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico San Nicolaas
Dr. Vis

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Botica San Lucas 584-5119
Apotheek nachtdienst Oranjestad
Botica Eagle 582-4553

Nederland

15:45	Ajouad: kaaskop of moco?	5:20	Mijn vriendjes Teigetje en Poeh
16:30	PowNews flits	5:30	Bibbeltje Big
16:40	Sluipschutters	5:40	Olivia
17:15	Misbruikt	5:50	Angelina ballerina
18:05	De wereld draait door	6:05	Aya
19:00	Keuringsdienst van waarde	6:10	Bob de bouwver
19:25	Jan de belastingman	6:25	Babar en de belevenissen
20:10	Ajouad: kaaskop of moco?	6:35	Barbapapa
		6:40	Nils Holgersson
20:55	De wereld draait door	6:55	Masha en de beer
22:33	Tekst-tv	7:00	Dokter Hond
		7:15	Kindertijd
		7:40	Apennoten
		7:50	Sesamstraat
		8:05	Bollie & Billie
		8:20	Nelli en Nora
		8:25	Ringel Singel 19
		8:30	Kiwi & Strit
		8:40	Grizzly en de Lemmingen
		8:50	Rudi het racevarken
		9:15	Smart & Dart
		9:35	Peperbollen
		10:00	Rechill
		10:15	Brugklas
		10:25	SpangaS
		10:50	Checkpoint
		11:15	Smart & Dart
		11:35	Checkpoint
		11:40	De buitendienst
		12:00	Brugklas
		12:15	SpangaS
		12:40	Het klokhuis
		13:00	Jeugdjournal
		13:25	The big escape
		14:25	Risky rivers
		15:20	De familierechercheur
		16:00	Three girls
		16:55	PowNews flits
		17:05	Van God los

TeleCuraçao

15:30	Bo ta Sigur? (R)	21:00	Sorteo WNK
16:00	Overdrive - TCFM	21:10	Partisipashon di Morto
17:00	Youth Experience		
18:00	Bonochi Korsou	21:15	Pagina Sosial
19:00	Highlight	21:30	Metabolismo, Salu i Bienestar
19:30	TeleNotisia		
19:30	Koki riba Koki (4)	22:30	Punto Final
20:00	TeleNotisia	23:30	VClips

ATV

vrijdag 29 september		13:00	Access Hollywood Live
00:00	The Tonight Show Starring Jimmy Fallon	14:00	Steve
		15:00	The Ellen DeGeneres Show
01:00	Late Night With Seth Meyers	16:00	News 4 New York at 4
		17:00	News 4 New York at 5
02:00	Steve	18:00	News 4 New York at 6
03:00	Access Hollywood		
03:30	Early Today	18:30	NBC Nightly News With Lester Holt
04:00	Today In New York		
04:30	Today In New York	19:00	Extra
05:00	Today in New York	19:30	Access Hollywood
07:00	Today		
09:00	Megyn Kelly Today	20:00	The Brave
		20:30	Superstore
10:00	Today With Kathie Lee & Hoda	21:00	Dateline NBC
11:00	News 4 New York at 11	23:00	News 4 New York at 11
11:30	New York Live	23:30	The Tonight Show Starring Jimmy Fallon
12:00	Days of our Lives		

TeleAruba

vrijdag 29 september	06:30 pm	Primera Plana	
06:00 am	Cafe CNN	07:00 pm	Tabitha's TV Show
08:00 am	Telenoticia	07:30 pm	To be announced
09:00 am	Nos Mainta	07:45 pm	Perspectiva Nos Salud
11:00 am	Un rato serca Dika	08:00 pm	Telenoticia
11:30 am	CNN World Sports	09:00 pm	Sorteo di Lotto
11:45 am	Time Out	09:10 pm	Leu for di cas
12:00 pm	Telenoticia	10:10 pm	ASFF 2016
01:00 pm	Primera Plana		E Maleta ros
01:30 pm	CNN Camilo	11:00 pm	Telenoticia
02:30 pm	Sorteo di Lotto	12:00 am	Time Out
02:40 pm	Ivo 4 Life na Telearuba	12:15 am	Primera Plana
05:00 pm	Turbo	12:45 am	CNN World Sports
05:30 pm	Salinas - Xclusive Department Store	01:00 am	CNN Camilo
		02:00 am	Fat Traxx 5
05:45 pm	Un rato serca Dika	03:00 am	Telenoticia
06:15 pm	Time Out	04:00 am	Nos Mainta

Informatie

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O'stad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116		
Taxi (TAS)	587-5900	— Mortuariums —	
Taxi (ATT&T)	582-2010	Ad Patres	584-2299
Taxi (PTS)	588-0035	Aurora	588-6699
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Kankerbestrijding	582-0412	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Stichting SAMBA	582-0903		
		— Stichtingen —	
—Oranjestad—		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Ambulance	582-1234	Fundacion Respetami	582-4433
BGD Oranjestad	527-2782	Zwanger? Fundacion	
Veterinaire Kliniek	582-1720	CIZKA	583-0331
Animal Shelter	582-1623	Fundacion Diabetico	593-0507
		Arubano	593-4928
— San Nicolaas—		Twelve Step Meeting	
Ambulance	584-5050	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Centro Medico	523-8833	Fundacion Amor Pa	568-4739
BGD San Nicolaas	527-2782	Prohimo	564-8849
Serlimar	584-5080	NA Acceptance Group	565-7500
		Fundacion Centro	
— Botica —		Ecologico Aruba	562-8984
4 Centro Medico	584-5794	Bureau Sostene mi Misbruik en mishandeling tegen	
Aloë	584-4606	minderjarigen	588-1010
Central	585-1965	Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Verkoop Algemeen: Zulma Kock - avisoaruba@amigoe.com	Zulma Kock - zkock@amigoe.com (layout)
Bilderdijkstraat 16 Postbus 323, Oranjestad, Aruba	Verkoop/Acquisitie: Shawn Geerman - sgeerman@amigoe.com	Distributie: Zulma Kock abonnementaruba@amigoe.com
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Special Projects Coordinator Natasha Tromp - ntromp@amigoe.com	Klachten over bezorging? Mail naar: klachtenaruba@amigoe.com
	Social Media & Marketing Coordinator Tiziana La Torre - tlatorre@amigoe.com	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm
Redactie: Alex Lacle (hoofd redacteur) Mirte de Rozario Melissa Stamper Nadine Salas arubaredactie@amigoe.com	Administratie Algemeen: adminaruba@amigoe.com	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190
	Administratie Zulaika Kelly - zkelly@amigoe.com (abonnement)	

Aankomsttijden

Cruiseschepen
Zondag, 01 Oct. '17

Freewinds – Dept.
**** – 23.45

Steun ons

werk met uw gift.

Het weer

VRIJDAG 29 september 2017		VRIJDAGNACHT	
Warm en licht bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 22 en 32 km/u.		Gedeeltelijk bewolkt met kans op regen. Wind vanuit het Oost tussen 18 en 30 km/u.	
Zonsopgang 06:29	Zonsondergang 18:31	Maansopgang 14:08	Maansondergang 01:56
Max. Temp. 34°	Voelt als 40°	Min. Temp. 28°	Voelt als 30°
Wind 22 km/u Oost	Persipitatie 16% UV Index 10 van de 10	Wind 18 km/u Oost	Persipitatie 40%

yama 161

Tienda di Educacion
CONSEHO OF SOSTEN DEN EDUCACION DI BO YIU

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:

Fundacion Aruba Limpi

☎ 583-8383

‘Systeem arbeidsverzuim niet optimaal ingericht’

Huisartsen willen af van beoordelen ziekteverlof te beoordelen

WILLEMSTAD — Huisartsen moeten omgaan met arbeids- en ziekteverzuim, terwijl ze niet altijd over de capaciteiten beschikken om dit te kunnen beoordelen. Dat stelt arbo-specialist Arthur Nivillac.

Arbeids- en ziekteverzuim hebben een grote impact op de economie. Ziekteverzuim is puur somatisch en heeft betrekking op medische problemen. Bij arbeidsverzuim doet zich een situatie voor die niet bevorderlijk is voor zowel de werknemer als de werkgever. Dit kan het gevolg zijn van bijvoorbeeld een arbeidsconflict of een gebrek aan motivatie, maar de oorzaak kan ook psychologisch of sociaal-economisch van aard zijn, waardoor mensen zich ziek melden.

“Er is veel grijsverzuim, waarbij de werknemer een paar dagen afwezig is en de vraag rijst of de ziekmelding legitiem is. Werknemers gaan vervolgens naar de huisarts, die hier meestal een briefje voor tekent. Soms is dit echter een ‘cry for help’ en kampen mensen met andere problemen, die gerelateerd kunnen zijn aan de werkvloer of aan persoonlijke problemen die niet (kunnen) worden overlegd met de werkgever omdat dit niet vertrouwd is. Ze schuilen zich achter het verzuim, terwijl ze eigenlijk kampen met sociaal-economische, emotionele of psychologische problemen door bijvoorbeeld

trauma. Ze komen dan bij de dokter terecht, waarna ze twee dagen verlof krijgen en vervolgens met de Sociale Verzekeringsbank (SVB) verdergaan”, aldus de arbo-specialist.

In het jaarverslag van 2016 van de SVB staat dat er in 2016 34,1 miljoen gulden werd uitgekeerd aan loonderving. In 2015 bedroeg dit 32,8 miljoen gulden. Dit betreft zowel het Ongeval- als het Ziektefonds.

Huisartsen

De eerste dagen van het verzuim worden niet bijgehouden door de huisartsen, zo beaamt de secretaris van de Curaçaose Huisartsen Vereniging (CHV) Rob Meijer. “Het is zo gegroeid dat de beoordeling van het ziekteverlof de eerste dagen bij de huisarts ligt. Dit is echter niet ideaal, omdat het indruist tegen de positie die je als huisarts hebt en tegen de vertrouwensrelatie met de patiënt. Je moet je dan namelijk uitspreken over iets wat financiële gevolgen heeft voor iemand. We worden regelmatig onder druk gezet. We zijn van oordeel dat dit eigenlijk niet hoort. Idealiter zouden we deze functie dan ook niet willen hebben.”

De vereniging heeft deze kwestie meerdere malen besproken met de SVB en

heeft ook met minister Suzy Camelia-Römer van Gezondheid (PIN) om de tafel gezeten. “Het zorgt er namelijk voor dat huisartsen zich bezig moeten houden met taken die principieel niet bij hen horen.

Bovendien wordt de eerstelijnszorg steeds complexer, waardoor we niet zitten te wachten op het beoordelen van ziekteverlof. Het kost daarnaast ook een hoop geld. Er wordt hierdoor geen verzuimadministratie bijgehouden. Hier wordt doorgaans misbruik van gemaakt”, zegt Meijer.

Gezamenlijke aanpak

De CHV zou graag zien dat dit gewijzigd wordt, maar snapt ook dat dit beleid om praktische redenen niet in één keer gewijzigd kan worden. Ook Nivillac is van mening dat het systeem niet optimaal is ingericht en dat deze taak niet bij de huisarts hoort te liggen.

“Het moet eigenlijk ook gedekt kunnen worden door andere specialisten, zodat het probleem niet per se gemedicaliseerd wordt. Er moet een hervormd beleid komen ten aanzien van arbeidsverzuim, waarbij er als team rekening wordt gehouden met verscheidene issues, zodat een melding niet het enige instrument is waar werknemers naar grijpen.”

Addendum HoA met GZE getekend

Foto: Ministerie van Algemene Zaken

GZE-vertegenwoordiger Bingyan Chen en premier Eugene Rhuggenaath.

WILLEMSTAD — Premier Eugene Rhuggenaath (PAR) heeft dinsdag het addendum op de Heads of Agreement (HoA) met Guangdong Zhenrong Energy (GZE) en China Zhenrong Holding Limited getekend. Het addendum draait vooral om de mogelijkheid om een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de bouw van een nieuwe raffinaderij op een later moment en op een andere locatie dan het Schottegat. Dat maakt Rhuggenaath in een persbericht bekend.

Het document werd naast Rhuggenaath ook getekend door de directeur van Refineria di Kòrsou (RdK) Jose van den Wall-Arnemann en de vertegenwoordiger van GZE Bingyan Chen. Met deze ondertekening van het addendum kunnen de partijen het proces voortzetten om de continuïteit van de raffinaderij na 2019 te garanderen, aldus de premier. De uitkomst van de haalbaarheidsstudie is niet bindend. “Het moderniserings-traject gaat ook door”, zegt Rhuggenaath desgevraagd. “De keuze voor nieuwbouw of

modernisering komt op een later moment. Als de keus op nieuwbouw valt, moet er tevens een plan zijn voor een beperkte modernisering van de huidige raffinaderij om de continuïteit van de operaties van de raffinaderij te kunnen waarborgen tot dat de nieuwe raffinaderij er staat.” Volgens Rhuggenaath moet ook bij de uitgekilde moderniseringsversie het milieu centraal staan.” Rhuggenaath benadrukt dat in het addendum niet wordt gesproken over het beheer van de haven van Bullenbaai. Het ontwikkelingsstra-

ject van Bullenbaai is separaat en is onder leiding van minister Steven Martina van Economische Ontwikkeling (MAN).

De regering benadrukt dat er nog diverse stappen moeten worden ondernomen, maar met de ondertekening van dit addendum is een eerste stap gezet om het proces dat ten grondslag ligt van de eerder genoemde HoA te bespoedigen. Het HoA werd op 19 november 2016 getekend door oud-premier Ben Whiteman (PS). Daarin is afgesproken dat het Chinese bedrijf GZE de exploitatie van de raffinaderij vanaf 2019 zal overnemen, wanneer het huurcontract met het Venezolaanse PdVSA afloopt. Begin volgende week zullen de Memorandums of Understanding (MoU's) tussen GZE en verschillende overheidsbedrijven zoals Curoil,

CPA en Aquallectra getekend worden. Het MoU met Curoil gaat onder andere over het gebruik van de ongebruikte opslagtanks bij Bullenbaai. Curoil wil daar gebruik van gaan maken zodat het zijn internationale activiteiten kan uitbreiden.

Begin oktober zal de Venezolaanse minister van Buitenlandse Zaken naar Curaçao komen om te praten over de toekomst van de raffinaderij. Eerder hebben vertegenwoordigers van PdVSA al aangegeven geïnteresseerd te zijn in een tripartiete alliantie tussen Curaçao, GZE en PdVSA. Naast de modernisering van de raffinaderij zal het project bestaan uit de constructie van de ‘Import & Transshipment LNG Terminal’ op Bullenbaai en de sanering en herontwikkeling van de niet-gebruikte terreinen in het Schottegatgebied.

Onderzoek door Algemene Rekenkamer

Staten niet akkoord met verkoop panden Curaçaohuis

WILLEMSTAD — De Staten gaan niet akkoord met de verkoop van drie panden van het Curaçaohuis in Den Haag. In een motie spraken de voltallige Staten zich uit tegen de verkoop. Deze beslissing werd later vastgelegd in een Statenbesluit, dat door alle aanwezige Statenleden werd bekrachtigd.

Centraal in deze zaak staat de verkoopovereenkomst die de toenmalig gevolmachtigde minister Marvelyne Wiels (PS) in september 2015 met de bedrijven Wiegla Beheer BV en Forreal Investments BV was aangegaan voor de verkoop van de panden: Badhuisweg 173/173a, Badhuisweg 175 en Wagenaarstraat 3, voor een bedrag van 2,9

miljoen euro. Tijdens de vergadering van dinsdag bracht minister Zita Jesus-Leito (Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, PAR) naar voren dat er volgens de huidige regering tegen de bestaande wetten en voorschriften in is gehandeld. Zo zou tegen de Landsverordening Domaniale Gronden in zijn gehandeld.

In deze wet staat namelijk dat bij de verkoop van eigendommen van het volk die een waarde overstijgen van 50.000 gulden, de Staten de verkoop moeten goedkeuren. Ook zou bij het aantrekken van de makelaar Nadorp van de comptabiliteitsvoorschriften zijn afgeweken door niet drie offertes aan te vragen. Verder zijn er vraagtekens bij de taxatiewaarden van de panden. Deze waren in 2007 getaxeerd op 6,5 miljoen euro, terwijl de taxaties in 2015 en 2017 hoger uitvielen dan het verkoopbedrag van 2,9 miljoen euro.

In afwachting van een goedkeuring van de Staten werd de afronding van de koop verschillende keren uitgesteld, tot juni van dit jaar. Toen gaven beide bedrijven aan niet akkoord te gaan met een verlenging en gaf gevolmachtigde minister Anthony Begina (PAR) aan dat de regering de koopovereenkomst zou beëindigen. Volgens Jesus-Leito kon hierdoor voorkomen worden dat de drie panden tegen het niet-marktconforme bedrag van 2,9 miljoen euro overgedragen zouden worden aan de twee bedrijven.

Curaçao is dushi

WILLEMSTAD — Het Curaçaose toeristenbureau CTB heeft zondag de nieuwe bewustwordingscampagne ‘Curaçao is dushi’ gelanceerd. Met deze campagne wil het CTB Curaçaolenaars ervan bewustmaken dat het een voorrecht is om op Curaçao te wonen.

Ook wil het toeristenbureau bereiken dat Curaçaolenaars zich trots voelen op hun cultuur, natuur en geschiedenis. De campagne werd gelanceerd door minister Steven Martina (Economische Ontwikkeling, MAN). Volgens het CTB zien we soms niet wat Curaçao allemaal te bieden heeft. De campagne moet daar verandering in brengen met boodschappen die gericht zijn op de liefde van mensen voor hun land en

Foto: CTB

Dino Daal (m) en minister Steven Martina (r) tijdens de lancering van de campagne.

op het liefdevol zijn naar anderen toe. Daarnaast onderstreept het toeristenbureau het belang om van je

buurt te houden en om het culturele erfgoed te behouden. Een onderdeel van de cam-

pagne is het uitreiken van plakkaats aan personen die zich hebben ingezet voor het eiland.

‘Binnenkort door Venezuela uitgeleverd’ Verdediging Maximus krijgt meer tijd en OM mag Jamaloodin als getuige horen

WILLEMSTAD — Drie rechters van het hof zouden gisteren in een regiezitting van de zaak Maximus, de onderzoekswensen van zowel het Openbaar Ministerie als van de verdediging van de tot 25 jaar celstraf veroordeelde Burney ‘Nini’ Fonseca behandelen. Advocaat Marije Vaders verzocht het hof echter om meer tijd om de onderzoekswensen te doen. Het OM verzocht om de verdachte in deze zaak, oud-minister George Jamaloodin, als getuige te laten horen. Hij wordt volgens het OM binnenkort door Venezuela aan het eiland uitgeleverd. Alle verzoeken zijn gehonoreerd en de zitting is verdaagd tot december.

De onderzoekshandelingen van de verdediging zijn nog niet gereed, aldus Vaders. Zo wil ze bijstand van een advocaat uit Nederland, maar de (financiële) onderhandelings zijn nog niet rond, wat de boel vertraagt. Zij krijgt op eigen verzoek van het hof de nodige tijd om alles af te ronden, en haar verzoek in te dienen om onder meer de advocaat uit Nederland in deze zaak toe te voegen.

Behandeling 7 december

De behandeling van de zaak wordt op 7 december voortgezet en vangt aan om 08.30 uur, besloot het hof vanochtend. Twee weken daarvoor moet de raadvrouw haar onderzoekswensen bij het hof indienen en het OM heeft dan een week de tijd om te reageren op haar verzoeken. Het OM heeft vanochtend wel direct zijn onderzoekswensen gedaan en verzocht het hof om de oud-minister en tevens verdachte in deze zaak, Jamaloodin, als ge-

tuije te laten horen. Jamaloodin moet door de Venezolaanse autoriteiten nog aan Curaçao worden uitgeleverd. Een verzoek hiervoor werd begin dit jaar door het OM aan Venezuela gedaan, waar de oud-minister afgelopen maart werd opgepakt en later onder voorwaarden vrijgelaten. Nu wacht hij onder streng toezicht van de autoriteiten zijn uitlevering af. De behandeling van het uitleveringsverzoek door het Venezolaanse hooggerichtshof vond begin juli plaats. Volgens het OM wordt Jamaloodin binnen nu en enkele weken naar Curaçao gebracht. Het hof besloot dat hij bij de rechter-commissaris gehoord zal worden over de huurmoord op Helmin Wiels, op 5 mei 2013.

Volgens het OM heeft onder anderen Jamaloodin voor deze moord betaald. Fonseca was de tussenpersoon tussen de uitvoerende dader – de tot levenslang veroordeelde Elvis ‘Monster’ Kuwas – en

de intellectuele daders, waaronder Jamaloodin en diens broer, loterijbaas Robertico ‘Robbie’ dos Santos. De rechter in eerste aanleg deelt de mening van het OM en besloot op 11 mei dat er voldoende bewijzen waren om Fonseca tot 25 jaar cel te veroordelen. Rechter Maria Paulides heeft bij de strafmaat rekening gehouden met de ernst en de aard van het feit en merkte als strafverzwarende omstandigheid aan dat het hier gaat om een aanslag op een politicus.

Het bewijs berust volgens de rechter in overwegende mate op vier pijlers, namelijk de verklaringen van de tot levenslang veroordeelde schutter, van de anonieme bedreigde getuige, B5 genoemd, van het voormalige hoofd van de Veiligheidsdienst Edsel Gumbs, en van de voormalige MFK-minister van Financiën, Jamaloodin, zelf. “Elk van deze pijlers zou wellicht op zichzelf onvoldoende zijn, maar in onderling verband verlenen zij, naar het oordeel van het gerecht, aan de bewijsconstructie meer dan voldoende stevigheid om de bewezenverklaring te dragen.”

De verdediging is het hier niet mee eens en stelde direct na het vonnis hoger beroep in.

**Fundacion pa Hende Muhe
den Dificultad**
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP Huiselijk geweld!

Tijdelijke maatregelen SZW door gevolgen orkaan Irma

KRALENDIJK — De RCN-unit SZW gaat in verband met de gevolgen van de orkaan Irma voor een aantal groepen inwoners van Saba en St. Eustatius en voor evacués van St. Maarten, tijdelijke maatregelen uitvoeren. Deze maatregelen zien toe op het recht op onderstand en kinderbijslag en daarnaast op tewerkstellingsvergunningen.

Staatssecretaris Jetta Klijnsma leeft mee met de mensen die zijn getroffen door de orkaan en roept hen op om zich tot de RCN-unit SZW te wenden als zij ondersteuning nodig hebben.

Onderstand
Mensen in de onderstand die geen toeslag wegens volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid of een gedeeltelijke AOV-uitkering ontvangen en die door de orkaan geen mogelijkheid hebben om bij te verdienen, kunnen een tijdelijke aanvullende toeslag aanvragen. Deze tijdelijke onderstand kan worden aangevraagd door mensen die de Nederlandse nationaliteit hebben en die rechtmatig op Saba of

St. Eustatius woonachtig zijn, als zij hun inkomen kwijt zijn geraakt doordat het bedrijf waar zij werken door de orkaan Irma geen werk meer voor ze heeft. Dit geldt ook voor inwoners met een niet-Nederlandse nationaliteit die langer dan vijf jaar op Saba, St. Eustatius of Bonaire wonen. Meerderjarige inwoners van St. Maarten die tijdelijk naar Bonaire, St. Eustatius of Saba zijn gekomen en die de Nederlandse nationaliteit hebben, kunnen algemene onderstand aanvragen. Of zij daarop recht hebben, hangt af van hun financiële situatie.

Schade
Inwoners die door Irma schade hebben geleden aan duur-

zame gebruiksgoederen (bijvoorbeeld bed, gasfornuis, koelkast, en dergelijke) en die de vervanging niet zelf kunnen betalen, kunnen bijzondere onderstand aanvragen. Bijzondere onderstand is een verstrekking in natura. Wie hiervoor in aanmerking komt, ontvangt dus geen geld maar het duurzame gebruiksgoed zelf.

Kinderbijslag
Er kan kinderbijslag aangevraagd worden voor kinderen jonger dan achttien jaar die vanuit St. Maarten geëvacueerd zijn naar Saba, St. Eustatius of Bonaire, die voor langere tijd daar zullen verblijven en die de Nederlandse nationaliteit hebben.

Tewerkstellingsvergunningen
Voor werkgevers geldt dat tewerkstellingsvergunningen voor bepaalde beroepsgroepen versneld kunnen worden afgegeven (bijvoorbeeld voor leerkrachten en

bouwvakkers). De eilandoets wordt in deze gevallen tijdelijk niet toegepast. Wel dient bij de aanvraag in een aparte brief te worden toegelicht waarom hier sprake is van additionele arbeid als gevolg van Irma.

Aanvraagprocedure
Aanvragen gaat via een speciaal aanvraagformulier. Voor zover mogelijk komen medewerkers van SZW en/of ambtenaren van het Openbaar Lichaam bij de mensen thuis langs. Vanzelfsprekend kunnen mensen zelf ook langskomen bij de kantoren van SZW voor het indienen van een aanvraag. Het is belangrijk om te weten dat alle maatregelen tijdelijk zijn en gelden tot 1 januari 2018. Aanvragen moeten vóór 1 januari 2018 zijn ingediend bij de unit SZW. SZW heeft een speciaal e-mailadres geopend voor vragen: Irma.szw@rijksdienstcn.com

Politie en OM:

Onderzoeken naar plundersaars volgens de regels

PHILIPSBURG — De politie op St. Maarten is op zoek naar personen die vermoedelijk hebben deelgenomen aan plunderingen na het passeren van orkaan Irma op 6 september. Er is een speciale task force opgericht om plundersaars op te sporen en voor de rechter te brengen.

Volgens *The Daily Herald* vragen veel mensen in de gemeenschap zich af of politieagenten die bij burgers de deur openbreken wel beschikken over de juiste documenten. Woordvoerder van het Openbaar Ministerie Norman Serphos verzekerde de krant gisteren dat alles volgens de regels wordt gedaan. “Wanneer de politie informatie verzamelt en aan het onderzoek begint, is dit nog maar de eerste fase. De politie doet gedegen onderzoek en legt de bevindingen voor aan de officier van justitie. Het is niet zo dat we enkel op grond van informatie over bewoners naar huizen gaan om te zoeken naar gestolen goederen”, verklaarde Serphos. *The Daily He-*

Politieagenten laden geplunderde artikelen op een vrachtwagen bij het huis van een verdachte.

rald stelt echter dat er een paar gevallen zijn geweest waarbij de politie op grond van valse informatie heeft gehandeld en zich moest verontschuldigen voor het binnendringen van huizen. Het proces houdt in dat de politie beschikt over een

proces-verbaal. Vóór het onderzoek worden de bevindingen overgedragen aan de officier van justitie, die dan beslist of een huiszoeking gerechtvaardigd is. Als bewoners weigeren de politieagenten toegang te verlenen en hun huizen

te laten doorzoeken, kan de aanklager een huiszoekingsbevel indienen tegen de verdachten. Volgens politiewoordvoerder Ricardo Henson handelt de politie steeds op grond van de wet en worden er geen huiszoekingen gedaan enkel op basis van door bewoners geleverde informatie. De politie onderzoekt de zaak grondig voordat er een proces-verbaal wordt opgesteld en ingediend bij het OM, dat verantwoordelijk is voor de verdere besluitvorming.

Volgens de politie blijven in beslag genomen goederen op het hoofdkantoor van de politie in Philipsburg totdat de eigenaren ze komen opeisen. *The Daily Herald* maakt echter melding van een incident waarbij twee weken geleden twee wasmachines werden geschonken aan een stichting, die vervolgens tijdens een live radioprogramma de politie bedankte voor de donatie. Politiewoordvoerder Henson en OM-woordvoerder Serphos stellen beide niet op de hoogte te zijn van een dergelijke actie.

De politie roept eigenaars van bedrijven op om vermiste goederen bij de politie op te geven.

Trump vergemakkelijkt hulp aan Puerto Rico

WASHINGTON — De Amerikaanse president Donald Trump heeft tijdelijk een wet geschrapt die de noodhulp aan Puerto Rico ernstig bemoeilijkt. Het door orkaan Maria zwaar getroffen eiland mag met onmiddellijke ingang hulp ontvangen door schepen uit andere landen dan de VS alleen.

In de Jones Act staat beschreven dat vervoer over water tussen Amerikaanse havens alleen door Amerikaanse schepen mag worden uitgevoerd. Die beperking is nu door ingrijpen van Trump van de baan.

Volledig herstel neemt 35 weken in beslag Irma veroorzaakt miljoenen-schade aan luchthaven SXM

PHILIPSBURG — De Princess Juliana-luchthaven op St. Maarten is op 6 september ernstig beschadigd door orkaan Irma. Volgens een voorzichtige eerste schatting loopt de schade in de tientallen miljoenen dollars.

Minister van Luchtvaart Melissa Arrindell-Doncher vertelde *The Daily Herald* deze week dat het management van de luchthaven nog bezig is met een uitgebreid onderzoek van de interne en externe faciliteiten, waarvan het merendeel ernstig is beschadigd. “De luchthaveninfrastructuur werd niet gespaard voor de verwoesting veroorzaakt door orkaan Irma. Het management van de exploitatiemaatschappij Princess Juliana International Airport nv (PJIAE) gaat aan de hand van een rampenherstelplan de werkzaamheden die nodig zijn voor de hervatting van de burger- en vrachtluchten naar St. Maarten zo spoedig mogelijk aanpakken”, aldus de minister. Zij stelde dat ze begrip heeft voor de frustra-

zwaar beschadigd evenals de gehele omheining en de verlichting van de landings- en taxibaan. Ook de voertuigen hebben waterschade. Van het terminalgebouw is ongeveer 75 procent van de dakbedekking verwoest. Hierdoor heeft de binnenkant van het gebouw veel waterschade opgelopen. De minister verklaarde dat de luchthaven verzekerd is bij een lokale verzekeringsmaatschappij. Gezien de omvang van de invloed van orkaan Irma op het eiland, zijn schade-experts ingezet om de luchthaven bij te staan. Het luchthavenmanagement volgt een vastgesteld herstelproces, uitgevoerd in fasen, met het doel om de normale operaties snel te hervatten. De minister schat dat de luchthaven pas over 35 weken weer volledig operationeel zal zijn, maar dat het ruim vóór die tijd al optimaal zal kunnen functioneren.

Eerste cruiseschip 11 november op St. Maarten verwacht

PHILIPSBURG — Het eerste cruiseschip met passagiers, niet humanitaire hulp, wordt op 11 november – St. Maarten Day – weer in de haven van St. Maarten verwacht.

“Hoewel het mogelijk is om al per 1 november een schip te verwelkomen, heeft de haven gekozen voor de symbolische datum van 11 november, St. Maarten Day”, zei Melissa Arrindell-Doncher, minister van Toerisme en Economische Zaken. In een verklaring aan *The Daily Herald* stelde ze te hopen dat er zo genoeg tijd zal zijn om vooral Philipsburg schoon te maken, het strand te herstellen en rondleidingen te hervatten.

“Het belang van ons cruiseproduct kan niet onderschat worden en we zullen alles op alles zetten om de haven zo snel mogelijk weer operationeel te krijgen”, aldus de minister. Ze omschreef de schade in de haven als ‘zwaar’ en schat dat hier ‘miljoenen’ mee gemoeid zullen zijn. Eén van de twee pieren voor cruiseschepen is beschadigd. Verder is er onder andere schade aan de terminal en het hek, zijn alle lichtmasten beschadigd en is het dak van het kantoor

van de vrachtterminal weggevaaid. Tijdens een algemene vergadering met privétoeroperators, concessiehouders en andere belanghebbenden hebben havenmedewerkers de situatie geëvalueerd en geconcludeerd dat 62 procent van de attracties op het water en 80 procent van de rondleidingen aan land zonder problemen weer opgestart kunnen worden. Havenbeheer zou de Raad van Ministers vandaag op de hoogte stellen van de vordering van de herstelwerkzaamheden en de vooruitzichten. Het management heeft al een paar keer vergaderd met de minister en haar kabinet.

2e veiling inboedel Plaza Hotel

WILLEMSTAD — De SVB en het Ontvangerskantoor organiseren aanstaande zaterdag voor de tweede keer een veiling voor de inventaris van het Plaza Hotel & Casino, nadat de eerste koper verstek heeft laten gaan. Alfonso Trona, directeur van de Ontvanger, hoopt met de veiling minimaal 647.000 gulden op te halen. Dat is het bedrag dat de eerste koper, John Burcham, aanvankelijk had geboden.

De Amerikaanse investeerder heeft dat bedrag echter nooit aan de Ontvanger overgemaakt. “Inmiddels is er een schrijven naar Burcham uitgegaan waarin we stellen dat hij aansprakelijk wordt gesteld als de goederen voor minder worden verkocht dan wat hij heeft geboden”, zegt Trona desgevraagd. De voorwaarden bij deze veiling zijn gelijk als bij de eerste veiling van 26 juli. Personen kunnen per kavel of voor de complete inventaris een bod uitbrengen. Uiteindelijk geldt wie het meeste biedt. “We hebben nu nadrukkelijk gemeld dat er de mogelijkheid is om een individueel bod uit te brengen voor de gehele hotelinventaris. Dat zorgde vorige keer voor verwarring omdat we dat niet duidelijk naar voren hadden gebracht”, legt Trona uit.

Tot en met vrijdag kunnen geïnteresseerden dagelijks tussen 09.00 en 15.00 uur de onroerende goederen bekijken. De eerste kijklidag, gis-

teren, werd volgens Trona goed bezocht. “Er zitten ook een paar hele goede spullen tussen.” De inventaris bestaat onder andere uit tweepersoonsbedden met matrassen, wandschilderijen, houten tv-kasten, tv-toestellen, industriële wasmachines en airco’s.

Tijdens de veiling kunnen kopers met contant geld betalen of met pinpas. De kosten die gemoeid zijn met het organiseren van de veiling worden betaald uit de opbrengst. Kopers moeten zelf voor het transport van de meubels zorgen. De veiling zaterdag begint om 10.00 uur.

Hotelpand
Ook het hotelpand staat nog te koop nadat dezelfde Burcham zijn verplichting om het pand voor 9 miljoen dollar te kopen niet is nagekomen. Volgens Arnold Huizing, advocaat van de Girobank, wordt er pas een nieuwe veilingdatum gekozen

als de gegadigden die zich bij de bank hebben gemeld een bankgarantie kunnen overleggen. “Deze veiling wordt beter voorbereid. Als iemand zegt dat hij belangstelling heeft moet hij vooraf een bankgarantie afgeven, voordat we de veiling gaan afkondigen. Het organiseren van een veiling kost een ton. Dat is handenvol geld.”

Volgens Huizing hebben zich al drie serieuze partijen zich gemeld. Een bankgarantie heeft de Girobank echter nog niet gekregen. Er is bovendien nog geen nieuwe inzetprijs vastgesteld. “Het bedrag zal ongeveer liggen wat reeds bij het eerste bod gold. Als we bij de tweede veiling niet het bedrag halen dat Burcham had geboden zullen we het verschil op hem verhalen. Hij is aansprakelijk voor de schade die hij heeft veroorzaakt.”

Met 2 florin meer, kan je de **MEGA PLUS** winnen

* Afl. **1.500.000,-**

* Afl. 900.000,- + Afl. 600.000,-^{extra}

Verrijgbaar bij elk verkooppunt van Lotto en Super Food

trekking is op vrijdag 29 september

Defensie schoot tekort bij mortierongeluk Mali

DEN HAAG — Defensie is ‘ernstig tekort geschoten’ in de zorg voor de veiligheid van Nederlandse militairen in Mali, waar twee militairen omkwamen door een ongeluk tijdens een oefening met een mortier. Zowel de veiligheid van de granaten als de medische gezondheidszorg was niet op orde. De Onderzoeksraad voor Veiligheid concludeert dit in het rapport over het ongeluk, waarbij een derde militair ernstig gewond raakte.

De fatale granaat had volgens de Onderzoeksraad zwakke plekken in het ontwerp. De projectielen waren in 2006 via het Amerikaanse ministerie onder grote tijdsdruk aangeschaft voor de missie in Afghanistan. Procedures en controles werden achterwege gelaten omdat Defensie dacht dat het Amerikaanse leger de munitie zelf in gebruik had en de veiligheid had gecontroleerd. Dit terwijl in het koopcontract expliciet stond dat dit niet zo was.

In Mali werden de granaten opgeslagen in een niet-gekoelde container, waardoor deze aan te hoge temperaturen zijn blootgesteld. Toen de OVV dit jaar naar Mali afreisde om de resterende granaten te onderzoeken, bleken deze er niet meer te zijn. Defensie verklaarde

daarna dat de granaten al in het najaar van 2016 waren vernietigd.

In het hospitaal van het Togolese leger in de Malinese stad Kidal waar de gewonde militair naartoe was gebracht traden de Togolese artsen volgens de Onderzoeksraad ‘weinig doortastend op’. Ook werd geen gestructureerd onderzoek uitgevoerd naar het letsel. Vanuit Defensie ontbrak het aan toezicht op het hospitaal. De twijfels die hierover al waren uitgesproken, vonden volgens de OVV geen gehoor. OVV-voorzitter Tibjbe Joustra zegt dat er ‘heel veel fouten’ zijn gemaakt. Hij adviseert bij de politieke afweging over de inzet van de Nederlandse militairen in de Tweede Kamer ‘veel dieper en gedetailleerder in te gaan

op de randvoorwaarden’ voor een missie. Er moet volgens Joustra meer ruimte zijn voor tegenspraak en ‘kritische geluiden, ook als ze niet zo goed uitkomen, wel serieus nemen’. Een unanieme Tweede Kamer wil volgende week van Defensie-minister Jeanine Hennis horen hoe het zo mis heeft kunnen gaan op de militaire missie in Mali. OVV-voorzitter Tibjbe Joustra stelt dat er ‘heel veel fouten’ zijn gemaakt. Als in de toekomst een militaire missie wordt overwogen moet de Tweede Kamer ‘veel dieper en gedetailleerder ingaan op de randvoorwaarden’ voor een missie. Er moet volgens Joustra meer ruimte zijn voor tegenspraak en ‘kritische geluiden, ook als ze niet zo goed uitkomen, wel serieus nemen’. Hennis gaf vandaag aan zich ‘verantwoordelijk’ te voelen, maar ziet in aftreden geen oplossing. Ze zegt dat ze liever optreedt om ervoor te zorgen dat het niet nog een keer gebeurt. Hennis wordt genoemd als minister van Buitenlandse Zaken in het volgende kabinet.

Mariniers bij treinkaping spreken elkaar tegen

DEN HAAG — De mariniers die deze week als getuigen werden gehoord over de bevrijding van de in 1977 door Molukse jongeren gekaapte trein, spraken elkaar op sommige punten tegen. Zo zeiden meerdere oud-militairen voor de rechtbank in Den Haag dat ze van hun aanvalsgroep (vijf) als eerste de trein binnen zijn gegaan of dat ze als eerste op een bepaald compartiment in de trein hebben geschoten.

In deze coupé werden volgens marinier C5, die vandaag aan de beurt kwam, drie kapers gedood. Hij zag na zijn eigen vuurstoot met zijn pistoolmitrailleur twee doden in dat compartiment. Maar na de actie bleek er nog één gijzelnemer vermist. Nader onderzoek in de beschoten coupé leverde volgens C5 op dat er onder de lichamen van de twee gedode kapers nog een derde dode man lag. Dat was volgens hem de vermiste persoon. Van de negen gijzelnemers kwamen er zes om.

C5 heeft niet geprobeerd de deuren van de coupé te openen. Hij zag niks door de met lappen afgedekte ramen, maar schoot meteen vanuit het gangpad door de deur. Openen zou te veel risico hebben opgeleverd, zei hij. Het ging volgens hem razendsnel. Een andere marinier verklaarde eerder dat ze de coupédeuren niet open konden krijgen. Na het beluisteren van een geluidsband van de bevrijdingsactie, kan C5 niet geloven dat dit op zijn locatie met zijn aanvalsgroep is opgenomen. Op de band zijn

stemmen te horen en gelach als iemand na een knal zegt dat de kaper nu echt dood is. Ook klinken er schoten als het sein veilig al is gegeven. Net als de andere mariniers zei C5 dat er geen geheime geweldsinstructie uit politiek Den Haag was gekomen, die inhield dat de kapers het niet mochten overleven. Deze verklaring, van een anonieme marinier, noemde hij ‘kolder. Ik snap niet hoe ze erbij komen’. Nabestaanden van twee doodgeschoten kapers willen er in dit proces tegen de Staat achter komen wat er precies is gebeurd in de trein. Ze veronderstellen dat de twee zijn doodgeschoten toen ze al zwaargewond en weerloos waren. Morgen en volgende week worden er om beurten nog zes mariniers gehoord.

Rots breekt af in Yosemite, 1 dode

LOS ANGELES — In Yosemite National Park in de Amerikaanse staat Californië is gisteren een groot brok van de rots El Capitan afgebroken en op een populair wandelpad terechtgekomen. Zeker één persoon is daarbij om het leven gekomen en een ander is gewond geraakt, zei een woordvoerder van het park.

El Capitan is een beroemde klimmersspot die 1219 meter boven het Yosemite-dal uittoert. Het is er in dit jaargetijde extra druk, omdat het nog warm is en er lang daglicht is. Op de wand bevonden zich zeker dertig klimmers toen het brok graniet, ‘ter grootte van een flatgebouw’, afbrak bij de Waterfall-klimroute. “Het was zeker dertig bij dertig meter”, zei Peter Zabrook, een 57-jarige Canadees die zich boven het punt bevond waar het rotsbrok op eens was losgekomen. Het park is na het ongeluk gewoon opengebleven. De gewonde is overgebracht naar het ziekenhuis.

China gaat Noord-Koreaanse bedrijven sluiten

De Noord-Koreaanse leider Kim Jong-un tijdens een van de rakettesten van het land.

PEKING — Het Chinese ministerie van Economische Zaken heeft vandaag de sluiting gelast van de Noord-Koreaanse bedrijven in China en tevens de joint ventures. De aangesproken firma's hebben daarvoor 120 dagen de tijd gekregen.

De autoriteiten namen die maatregel in navolging van de laatste VN-resolutie om het regime van Kim Jong-un verder onder druk te zetten. Ook buitenlandse onder-

nemingen waarin China en Noord-Korea op enigerlei wijze samenwerken, gaan dicht. Het Chinese ministerie heeft voor deze categorie geen termijn gesteld. De VN-Veilighedsraad be-

Japanners 22 oktober vervroegd naar stembus

Shinzo Abe (m) applaudisseert nadat de wetswijziging is aangenomen.

TOKIO — De Japanse premier Shinzo Abe heeft vandaag het parlement onthouden. Hij maakte daarmee de weg vrij voor vervroegde verkiezingen, die op 22 oktober worden gehouden.

Met zijn stap hoopt Abe een meerderheid voor zijn coalitie onder leiding van de Liberaal-Democratische Partij te behouden. Hij regeert nu nog met een tweederdemeerderheid, maar

moet vrezen dat veel stemmen worden weggezogen door een nieuwe partij onder leiding van de populaire gouverneur van Tokio, voormalig LDP-lid Yuriko Koike. Abe's eigen populariteit was dit jaar door schandalen gekelderd tot ongeveer 30 procent. Door de crisis rond Noord-Korea kan hij zich als een sterke leider profileren en zit hij weer in de lift. De nieuwe Partij van de

Hoop van Koike heeft moeite om voldoende kandidaten te vinden om het Abe echt lastig te maken. Koike krijgt echter steun van de voornaamste oppositiepartij, de verzwakte Democratische Partij. De leiding van de DP liet vandaag weten dat zij zelf geen kandidaten in de strijd zal werpen en dat leden de vrije hand krijgen om onder de vlag van de partij van Koike aan de verkiezingen deel te nemen. Inhoudelijk verschilt Koike,

die eerder minister van Defensie was, niet zo veel van Abe. Ook zij is voor versterking van de strijdkrachten en aanpassing van de niet-militaristische grondwet die Japan na de Tweede Wereldoorlog opgelegd kreeg. Maar anders dan Abe wil zij dat Japan definitief afstapt van kernenergie. Abe wil die juist voor een deel behouden, ondanks grote zorgen bij de bevolking na de kernramp van 2011 in Fukushima.

Erdogan wil dominee VS ruilen tegen Gülen

ANKARA — De Turkse president Recep Tayyip Erdogan heeft de Verenigde Staten indirect voorgesteld de Amerikaanse predikant Andrew Brunson te ruilen tegen Fethullah Gülen. Deze islamitische geleerde woont al jaren in de VS. Ankara houdt hem verantwoordelijk voor de mislukte staatsgreep in juli 2016.

In de nasleep van de coup werden in Turkije duizenden mensen opgepakt op verdenking van betrokkenheid. Onder hen Brunson, de voorganger van een kleine christelijke kerkgemeenschap in

Izmir aan de Turkse westkust. Hij zit sinds oktober vorig jaar vast omdat hij tot het netwerk van Gülen zou behoren. De VS meent dat de dominee ten onrechte is gearresteerd en heeft zijn vrijlating geëist.

In een toespraak voor politiefunctionarissen verbond Erdogan vandaag het lot van beiden. “Geef ons deze geestelijke terug, zeggen ze. Jullie hebben ook een geestelijke. Geef die dan aan ons. Dan kan gemakkelijk en snel, hij woont in Pennsylvania en hoeft niet terecht te staan. De geestelijk die bij ons zit wel, daarna leveren we hem uit.”

100.000 handtekeningen voor referendum tapwet

AMSTERDAM — De initiatiefnemers van een raadgevend referendum over de zogenaamde tapwet of sleepwet hebben meer dan 100.000 handtekeningen binnengehaald. Een van de initiatiefnemers, student Tijn de Vos, meldde dat vandaag.

In totaal zijn er 300.000 handtekeningen nodig voor een raadgevend referendum over de nieuwe Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, die in juli werd aangenomen door de Eerste Kamer. De wet geeft de Algemene Inlichtingen- en

Veiligheidsdienst (AIVD) en de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) ruimere toegang tot telefoon- en internetgegevens van burgers. Volgens de initiatiefnemers hebben tal van organisaties zich de afgelopen jaren kritisch uitgelaten over de sleepwet. Ze zien de kansen groeien dat het referendum er komt. Om het vereiste aantal te halen, trekken vrijwilligers zaterdag door Nederland om te flyer. De initiatiefnemers gaan langs verschillende steden en er zullen ook twee vliegtuigen met een boodschap boven Nederland te zien zijn.

Informateur Zalm wil nog niet naar Kamer

DEN HAAG — Informateur Gerrit Zalm, die probeert een nieuw kabinet op poten te zetten, heeft er weinig zin in om de Tweede Kamer steeds op de hoogte te houden. Een debat tussendoor in de Kamer zou de formatie alleen maar langer laten duren.

Een onderbreking van de onderhandelingen voor een debat draagt niet bij aan een snelle voortgang, liet hij

vandaag aan de Kamer weten. Hij zegt daarmee een opmerking te bevestigen van PVV-Tweede Kamerlid Tony

van Dijk. Zalm, die sinds drie maanden bekijkt of een kabinet van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie mogelijk is, reageerde op een nieuw verzoek uit de Kamer om meer informatie over het verloop van de formatie. Hij zal uiteindelijk met een eindverslag komen.

Kamer klaar met bindend referendum

DEN HAAG — Een grote meerderheid in de Tweede Kamer ziet definitief niets meer in een bindend referendum. D66, GroenLinks en PvdA die het initiatief namen, maar inmiddels zelf tegen zijn, kregen de hoon over zich heen. ‘Demofobie’, ofwel angst voor de mening van burgers, is waar de voorstanders hen van betichtten tijdens het debat over het voorstel.

Na het raadgevende referendum over het Oekraïne-verdrag in 2016 herzag de initiatiefnemers hun mening over het bindend referendum. Kiezers moesten met zo’n ‘correctief’ referendum de mogelijkheid krijgen een al aangenomen wet weg te stemmen. Omdat de initiatiefnemers zich hadden teruggetrokken, verdedigde SP'er Ronald van Raak het voorstel. “Ik sta hier, maar ik hoor hier niet te staan”, aldus Van Raak, over de zeer bijzondere situatie. Van Raak vindt het referendum de manier om vertrouwen van burgers te herwinnen.

Het initiatief is eerder door de Eerste en Tweede Kamer goedgekeurd. Om het in de Grondwet te wijzigen moet het nog een tweede keer door beide Kamers, met een tweederdemeerderheid. Met het afhaken van de drie partijen was al duidelijk dat zo’n meerderheid compleet onhaalbaar is. Voorstanders haalden alles uit de kast om het er bij de afhakers in te wrijven. PVV'er Martin Bosma hield een minutenlang pleidooi voor het referendum, waarna hij zei dat hij de tekst letterlijk had overgenomen van D66-leider Alexander Pechtold toen die het voorstel nog verdedigde.

Thierry Baudet (Forum voor Democratie) zei dat de ‘min-achtung van de kiezer totaal is’. Renske Leijten van de SP noemde het onbegrijpelijk dat partijen hun steun hebben ingetrokken.

Rob Jetten van D66 verdedigde de draai. Volgens hem wil zijn partij nog steeds een bindend referendum, maar dan zou het niet over internationale verdragen mogen gaan. De VVD, de grootste partij, was al tegen het bindend referendum. VVD'er Sven Koopmans vindt dat het voorstel indruist tegen de Nederlandse vertegenwoordigende democratie. Ook volgens SGP'er Kees van der Staaij is het geen goed idee om een ingewikkelde wet aan de kant te schuiven met een simpel ja of nee. De Kamer stemt na het aantreden van het nieuwe kabinet over het referendum.

Euro

In het groen

AMSTERDAM — De Europese aandelenbeurzen wisten vandaag voort te borduren op de winsten van een dag eerder. Beleggers trokken zich op aan de hogere slotstanden op Wall Street, waar de lang-verwachte belastingplannen van president Donald Trump positief werden ontvangen. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,2 procent hoger op 532,17 punten. De MidKap bleef vlak op 814,34 punten. De beurzen in Londen, Parijs en Frankfurt gingen tot 0,3 procent vooruit. Olie dienstverlener SBM Offshore ging aan kop in de AEX met een plus van 1,7 procent. Grootste daler was uitzender Randstad met een verlies van 1 procent, na een adviesverlaging door Kepler Cheuvreux. In de MidKap voerde bodem-onderzoeker Fugro de stijgers aan met een winst van 2,3 procent. Verzekeraar ASR sloot de rij met een min van 2,1 procent, na een negatief rapport van Goldman Sachs. De euro was 1,1766 dollar waard, tegen 1,1745 dollar een dag eerder. Een vat Amerikaanse olie steeg 1 procent in prijs tot 52,66 dollar. Brentolie kostte 0,8 procent meer op 58,37 dollar per vat.

Tokio

Hoger

TOKIO — De aandelenbeurs in Japan is vandaag hoger gesloten. Vooral de technologiebedrijven waren in trek bij beleggers in navolging van de stevige koerswinsten onder Amerikaanse branche-noten. Ook de financiële bedrijven gingen omhoog door de verwachting dat de Fed de rente in de VS in december zal gaan verhogen. De toonaangevende Nikkei in Tokio eindigde 0,5 procent hoger op 20.363,11 punten. Banken en verzekeraars als Dai-ichi Life Holdings, T&D Holdings en Mitsubishi UFJ Financial Group stegen tot 2,7 procent. Japanse export-bedrijven als Tokyo Electron en NEC klommen 1,8 procent, mede dankzij een daling van de Japanse yen. Elders in het Verre Oosten lieten de beurzen een gemengd beeld zien. De All Ordinaries in Sydney ging licht hoger de handel uit, net als de Kospi in Seoul. De Hang Seng-index in Hongkong noteerde tussentijds 0,1 procent lager en de beurs in Shanghai daalde 0,2 procent.

Wall Street

Verlies

NEW YORK — De Amerikaanse effectenbeurzen zijn vandaag met kleine verliezen geopend. De belastingplannen die president Donald Trump een dag eerder aankondigde hielden de gemoe-deren nog altijd bezig. Verder worden cijfers verwerkt over onder meer de economische groei in de Verenigde Staten en over de arbeidsmarkt. De toonaangevende Dow-Jonesindex stond kort na het begin van de beurshandel 0,1 procent lager op 22.318 punten. De bredere S&P 500 ging in de vroege handel eveneens 0,1 procent omlaag en kwam op 2504 punten. De technologiegraadmeter Nasdaq zakte 0,3 procent tot 6436 punten. De Amerikaanse economie is in het tweede kwartaal volgens een herzien cijfer met 3,1 procent op jaarbasis gegroeid. Dat is een fractie sterker dan eerder was gerapporteerd. Blackberry was een opvallende stijger op Wall Street. Het Canadese technologiebedrijf kwam met beter dan verwachte kwartaalresultaten, mede dankzij een sterke groei van de softwareverkoop, en werd daarvoor beloond met een koerssprong van meer dan 10 procent.

Brussel voert strijd tegen haatzaaien op

BRUSSEL — De Europese Commissie eist dat terroristische propaganda, oproepen tot geweld en haatboodschappen sneller van internet worden verwijderd. Volgens Brussel is dergelijk materiaal ‘een serieuze dreiging voor de veiligheid van de EU-burgers’.

“De rechtsnormen gelden net zo goed online als offline”, zegt EU-commissaris Vera Jourová (Justitie en Consumenten). “We kunnen geen digitale wilde westen aanvaarden, en we moeten daartegen optreden.” De commissie heeft een pak-

ket richtlijnen voor internetplatforms opgesteld voor het voorkómen, opsporen en bestrijden van illegale inhoud. Ze roept kleinere techbedrijven op zich aan te sluiten bij de gedragscode die Facebook, Twitter, Google en Microsoft hebben ondertekend. Zij be-

loven klachten binnen 24 uur te beoordelen en zo nodig (automatisch) te verwijderen. Brussel stelt wetgeving in het vooruitzicht als er niet wordt meegewerkt. EU-parlementariër Marietje Schaake (D66) heeft bedenkingen bij de gang van zaken, omdat de grote internetbedrijven volgens haar censuurfilters gebruiken waardoor ook legale content regelmatig offline wordt gehaald. Zo werden bewijzen

van oorlogsmisdaden in Syrië door YouTube verwijderd, zegt ze in een reactie. “De procedures om illegale content te verwijderen moeten verbeterd worden. Dat kan niet door de rechtshandhaving nu met grote haast over te laten aan techgiganten die content lukraak verwijderen. Ook online moet de rechtsstaat zijn betekenis houden. In Europa is geen plaats voor preventieve censuur.”

AMSTERDAM — Als Hema verkocht wordt, vallen er geen gedwongen ontslagen. Topman Tjeerd Jegen garandeert dat dat niet aan de orde is. “We nemen juist iedere dag weer mensen aan.” Jegen wil zelf ook aan blijven als algemeen directeur.

Van winkelsluitingen is volgens de topman ook geen sprake, stelt hij. “Al onze winkels zijn winstgevend. We openen dit jaar juist vijf winkels in Nederland, dat is voor het eerst sinds jaren. Sluitingen zijn absoluut niet aan de orde.” Hema wil een verkoop gebruiken om door te groeien.

De winkelketen maakte vandaag officieel bekend dat eigenaar Lion Capital en Hema zakenbank Credit Suisse als adviseur in de arm hebben genomen om de strategische opties te bekijken. Verschillende partijen hebben al hun interesse getoond, stelde Jegen. Welke

partijen dat zijn, wil de topman niet zeggen. Wel geeft hij drie mogelijke uitkomsten van de verkenning aan: een verkoop aan een andere investeringsmaatschappij, een verkoop aan een winkelbedrijf of een beursgang. Jegen denkt binnen een paar maanden de knoop door te kunnen hakken. “We nemen onze tijd om die opties door te lichten. Ik verwacht geen nieuws voor het einde van het jaar.” Het Britse Lion Capital kocht Hema in 2007 en wil van de onderneming af. Het is niet voor het eerst dat de investeerder Hema probeert te verkopen. De laatste jaren is de winkelketen snel gegroeid, vooral in het buitenland. Behalve in Nederland is Hema actief in België, Luxemburg, Duits-

land, Frankrijk, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. “We staan er veel beter voor”, stelt Jegen. “We hebben meer winkels in meer landen. Online pakken we nu veel serieuzer aan en dat levert meer omzet op.” Wel lijdt Hema nog verlies. “Maar het wordt steeds minder. De zwarte cijfers komen eraan.” Wanneer dat zover is, daar laat hij zich niet over uit. Hema leed in het tweede kwartaal een nettoverlies van 29,1 miljoen euro. De omzet steeg met 3,3 procent ten opzichte van het tweede kwartaal van vorig jaar naar 287 miljoen euro. De grootste groei kwam daarbij uit Frankrijk (17,4 procent) en Duitsland (22,2 procent). De omzet uit verkopen via de website ging met 40 procent omhoog.

Flinke stijging ‘dollar-miljonairs’ in Nederland

UTRECHT — Nederland telde vorig jaar 232.000 mensen met 1 miljoen dollar op de bank, 13,7 procent meer dan in 2015. Daarmee stond Nederland in de top drie van landen met de grootste aanwas van dollarmiljonairs. Dat blijkt uit het World Wealth Report 2016 van adviesbureau Capgemini. Alleen in Rusland (plus 19,7 procent) kwamen er vorig jaar meer miljoenairs bij.

Ook wereldwijd gezien zat het aantal mensen met een vrij belegbaar en/of belegd vermogen van minstens 1 miljoen dollar in de lift. In 2016 was er sprake van een stijging met 7,5 procent tot circa 16,5 miljoen mensen. Hun vermogen dikte aan met 8,2 procent naar een recordhoogte van 63.500 miljard dollar. Het totale vermogen van alle dollarmiljonairs

wereldwijd zal in 2025 naar verwachting de grens van 100.000 miljard dollar overschrijden. Uit het onderzoek blijkt dat de waarde van de beleggingen die vermogensbeheerders uit naam van de miljoenairs doen, vorig jaar wereldwijd steeg met 24,3 procent. Volgens de onderzoekers komt dit onder meer door ‘goed presterende beleggingscategorieën, de beschikbaarheid van kredieten in de markt vanwege de lage rentestand en de op groei gerichte instelling van de miljoenairs’. Noord-Amerika en Europa evenaarden de groeicijfers van Azië, terwijl het jaar ervoor Azië nog voorop liep met de nieuwe aanwas van miljoenairs. In alle drie de regio's nam het aantal miljoenairs gemiddeld met 7,5 procent toe, terwijl hun vermogen steeg met gemiddeld 8,2 procent.

Betere rechten voor treinreizigers in de EU

BRUSSEL — Treinreizigers moeten beter worden beschermd tegen vertragingen, annuleringen en discriminatie. De Europese Commissie stelt daarvoor om de uit 2009 daterende wetgeving voor passagiersrechten te verbeteren.

Veel landen blijken vrijstellingen op de EU-regels te hanteren voor binnenlandse, regionale en grensoverschrijdende diensten. Dit ondermijnt de rechten van reizigers aanzienlijk, stelt de commissie. Nederland is volgens Brussel een van de slechts vijf landen die de EU-wetgeving voor de rechten van treinpassegeers wel toepassen. Ook België, Denemarken, Italië en Slovenië doen dat. De commissie wil af van de vrijstellingen zodat treinreizigers overal in de EU dezelfde rechten hebben. Zo hebben passagiers nu al recht op teruggave

van 25 procent van het treinkaartje bij een vertraging van 60 tot 119 minuten en 50 procent als de trein minstens twee uur te laat op de bestemming aankomt. De compensatie moet binnen een maand na aanvraag worden terugbetaald. Onder de huidige regels moeten de spoorwegmaatschappijen ook compenseren als er sprake is van overmacht, bijvoorbeeld door natuurrampen die ze niet konden voorzien of voorkomen. Die verplichting wil de commissie schrappen. Volgens EU-commissaris Violeta Bulc (Vervoer) zijn veel reizigers onvoldoende op de hoogte van hun rechten. De informatie moet verbeterd worden, bijvoorbeeld door de rechten op het ticket te printen.

Brussel stelt ook voor dat personen met een handicap of een beperkte mobiliteit het recht op verplichte bijstand op alle treindiensten krijgen.

Meer benzineauto's verkocht dan diesels

BRUSSEL — In de eerste helft van dit jaar zijn er in de vijftien grootste EU-markten meer nieuwe benzineauto's verkocht dan nieuwe diesels. Het is voor het eerst sinds 2009 dat benzineauto's meer in trek waren, zo meldde brancheorganisatie Acea vandaag.

Het marktaandeel van dieselauto's zakte naar 46,3 procent, van 50,2 procent een jaar eerder. Dat betekent dat er 152.323 minder nieuwe dieselauto's werden verkocht. Er werden 328.615 meer benzineauto's verkocht,

waarmee het marktaandeel van auto's met dit motortype steeg van 45,8 procent naar 48,5 procent. Van het aantal nieuw verkochte auto's in de EU in de eerste jaarhelft was 1,3 procent elektrisch en 2,6 procent hybride. Nog eens 1,3 procent van de verkochte auto's rijdt op gas. Acea publiceert maandelijks cijfers over de autoverkoop in de EU. Eerder werd al bekendgemaakt dat er in de eerste jaarhelft meer dan 8 miljoen nieuwe auto's werden verkocht, 4,7 procent meer dan in dezelfde periode een jaar eerder.

Grote storing treft luchthavens wereldwijd

AMSTERDAM — Passagiers over de hele wereld lijken last te hebben van problemen met het inchecken voor vluchten. Niet alle vluchten zijn getroffen, maar onder meer Air France-KLM, Lufthansa, British Airways, Qantas, Vueling en Amerikaanse maatschappijen melden problemen.

Mogelijk zit het probleem bij Amadeus. Het vluchtboekingsysteem van die technisch dienstverlener aan de luchtvaart is volgens het bedrijf getroffen door een ‘netwerkstoring’. Amadeus laat weten dat de systemen zo

snel mogelijk weer opgestart worden. KLM zegt via Twitter aanhoudende technische problemen te hebben. Wordvoerders van KLM en Schiphol konden niet direct meer informatie geven. De Singaporese luchthaven Changi bevestigt dat het inchecken door een storing langer dan normaal kan duren. Vliegveld Gatwick zegt dat luchtvaartmaatschappijen in Londen problemen hadden, maar dat die al verholpen zouden zijn. Verder zouden ook in onder meer Parijs, Washington en New York problemen op luchthavens zijn door technische problemen.

Ruim 2 miljoen extra banen door EIB in 2020

LUXEMBURG — De investeringen door de Europese Investeringsbank (EIB) zorgen in 2020 naar verwachting voor 2,25 miljoen extra banen in de Europese Unie. Dat liet de EIB weten op basis van nieuwe cijfers.

De EIB gaf de afgelopen jaren binnen de EU ondersteuning aan projecten ter waarde van 544 miljard euro, bijvoorbeeld door middel van leningen. Deze projecten zullen naar verwachting de

economie met 2,3 procent vergroten in 2020. De investeringsbank verstrekt kredieten voor projecten die het beleid van de EU versterken.

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om infrastructuur of hulp aan het midden- en kleinbedrijf. Volgens EIB-president Werner Hoyer laten de cijfers zien dat de investeringen een sterk en duurzaam effect hebben, ook in regio's van Europa die hard zijn geraakt door de crisis.

NEW YORK				AMSTERDAM			
		28-Sep				28-Sep	
DOW JONES	22378.10	0.17%		AEX	533.39	0.43%	
S&P 500 INDEX	2508.08	0.04%		ARCELMITTAL	21.51	1.01%	
NASDAQ	6442.28	-0.17%		AEGON NV	4.98	-0.42%	
AMAZON.COM INC	954.87	0.42%		KONINKLIJKE AHOL	15.72	1.22%	
APPLE INC	153.12	-0.72%		AKZO NOBEL	77.73	0.03%	
BAIDU INC-SPADR	240.18	0.15%		ASML HOLDING NV	143.15	1.49%	
BERKSHIRE HATH-B	182.98	-0.15%		DSM (KONIN)	69.40	1.85%	
BOEING COITHE	255.90	-0.15%		HAL TRUST	162.88	0.23%	
CITIGROUP INC	72.44	0.22%		HEINEKEN NV	83.07	0.19%	
COCA-COLA CO	44.96	0.71%		ING GROEP NV	15.50	-0.10%	
COSTCO WHOLESale	163.86	-0.34%		KPN (KONIN) NV	2.85	-0.73%	
WALT DISNEY CO	98.53	-0.72%		KONINKLIJKE PHIL	34.26	-0.16%	
3D SYSTEMS CORP	13.36	-2.87%		RANDSTAD HOLDING	51.80	-0.67%	
EBAY INC	37.78	-0.71%		RELX NV	17.86	1.51%	
FACEBOOK INC-A	167.94	0.16%		ROYAL DUTCH SHA	25.61	0.73%	
GENERAL ELECTRIC	24.30	-0.29%		TOMTOM	9.26	0.50%	
ALPHABET INC-A	960.81	0.09%		TOTAL SA	45.22	0.23%	
HP INC	19.97	0.48%		UNILEVER NV-CYA	49.53	-0.27%	
HOME DEPOT INC	162.09	0.73%		W.P. STEWART HOL	402.67	-0.19%	
INTEL CORP	37.67	0.33%		SCOTIABANK FUNDS	27-Sep		
JOHNSON&JOHNSON	130.05	0.23%		MONEY MARKET	13.1213	0.00%	
MICROSOFT CORP	73.62	-0.31%		US DOLLAR BOND	2.6598	-0.44%	
PROCTER & GAMBLE	90.93	0.07%		GLOBAL GROWTH	3.1567	0.85%	
ROYAL DUTCH-ADR	60.37	0.62%		US GROWTH	15.3733	0.81%	
STARBUCKS CORP	54.69	-0.55%		CANADIAN GROWTH	2.8023	0.89%	
TWITTER INC	16.78	-1.03%		FUNDS	27-Sep		
WAL-MART STORES	79.06	-0.30%		BGF CONT EUR FLEX	28.73	-1.24%	
EXCHANGE TRADED FND				BGF EMKT BOND	18.19	-0.16%	
ALERIAN MLP - AMLP	11.17	-0.62%		BGF FIX INC GBL OP	13.93	0.07%	
ISH GBL HY BD - GHV	51.16	-0.06%		BGF GBL ALLOCATION	55.51	-0.39%	
ISH BOX HY BD - HYG	88.63	0.00%		BGF USD CORE BOND	17.04	0.00%	
ISH SELECT DIV - DIVY	93.62	-0.18%		BGF USD HI YIELD BND	32.05	-0.12%	
ISH MSCI EMKT - EEM	44.24	-0.20%		TEMPLETON GBL BND	25.06	-0.16%	
ISH MSCI PAC - EPP	46.04	-0.13%		TEMPLETON ASIAN SM	50.65	0.02%	
ISH RUSSELL - IWV	148.64	0.06%		CURRENCIES	28-Sep		
ISH S&P 500 - SPY	142.61	0.03%		YENUSD	112.5000	-0.16%	
ISH EUROPE - IEV	46.51	0.32%		EURUSD	1.1783	0.26%	
POWERSH-QQQ	144.14	-0.22%		CANIUSD	1.2440	0.12%	
POWERSHARES DB C	15.41	-0.45%		GBPIUSD	1.3441	0.28%	
SPDR S&P INT DIV-DVX	40.15	0.00%		COMMODITIES	28-Sep		
SPDR S&P MID 400	325.33	0.05%		Oil WTI	51.34	-1.53%	
SPDR S&P 600 SMA	129.49	0.00%		GOLD	1287.17	0.34%	
VANGUARD REIT - VNQ	82.86	-0.37%		SILVER	16.8550	0.51%	
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	54.73	-0.23%		WHEAT	461.5000	1.71%	
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mc-bank.com/pbis

Aruba is Beautiful!

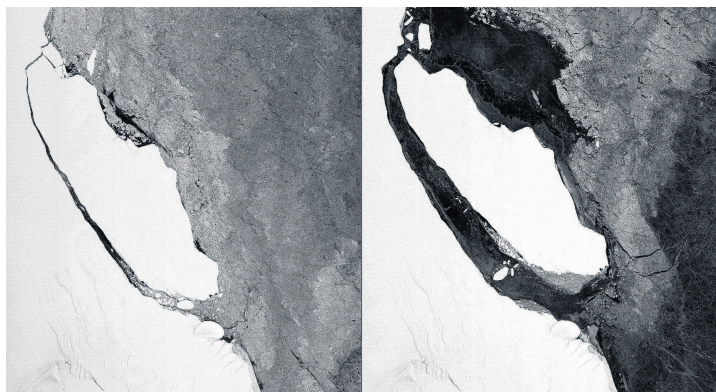
...And Clean...

Support:

Fundacion
Aruba Limpi

583-8383

Weer grote ijsberg op drift

Er is opnieuw een grote ijsberg afgebroken van Antarctica. Het gaat om een ijsmassa van circa 265 vierkante kilometer, zo blijkt uit satellietbeelden van de Europese ruimtevaartorganisatie ESA. Het gevaarte scheurde af van de Pine Island-gletsjer bij de Amundsenzee. Onderzoeksorganisatie British Antarctic Survey (BAS) meldt dat de nieuwe berg erg instabiel lijkt te zijn. “Het laat kleinere ijsbergen achter terwijl het langzaam

naar open zee drijft”, aldus de BAS, die erop wijst dat geen enkele gletsjer op Antarctica zo snel smelt als die op Pine Island. Het gevaarte komt qua omvang niet in de buurt bij de enorme ijsberg die zich eerder dit jaar losmaakte van de Zuidpool. Die had een omvang van bijna 6000 vierkante kilometer en was daarmee ongeveer twee keer zo groot als Luxemburg. De nieuwe berg heeft de omvang van een grote stad.

Russisch echtpaar verdacht van kannibalisme

De politie van de Russische stad Krasnodar heeft een echtpaar uit die stad gearresteerd op verdenking van moord en kannibalisme. Het koppel zou begin september een vrouw op beestachtige wijze hebben vermoord. Daarna maakten ze selfies met delen van het in stukken gezaagde lijk. De lokale autoriteiten kwamen de vermoedelijke daders op het spoor doordat de hoofdverdachte zijn mobiele telefoon verloor. Daarop bleken de lugubere foto's

te staan. De man en vrouw woonden in een appartementencomplex van een officiersopleiding. In hun huis werden lichaamsdelen van het slachtoffer gevonden, onder meer met pekeling ingelegd in een weckfles. In de vriezer lag ook vlees van nog onbekende herkomst. De politie zei dat onderzoek zal worden of het paar verantwoordelijk is voor meer gruweldaden. Lokale media in Krasnodar spraken van een hele reeks kannibalistische moorden.

Saudische vrouwen mogen autorijden

Koning Salman van Saudi-Arabië heeft dinsdag bekendgemaakt dat het verbod voor vrouwen om een auto te besturen wordt opgeheven. Het conservatief-islamitische vorstendom was nog het enige land ter wereld waar dat niet mocht. Vrouwen kunnen met in-

gang van juni 2018 hun rijbewijs gaan halen. Werkgroepen van verschillende ministeries zijn al geformeerd om de uitvoering van het koninklijke decreet te regelen. Ze brengen volgens het officiële Saudische persbureau SPA binnen dertig dagen verslag uit. Onder

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Playboy-icoon Hugh Hefner overleden

De oprichter van het mannenblad Playboy, de Amerikaan Hugh Hefner is overleden. Dat heeft Playboy Enterprises vannacht bekendgemaakt. Hij is een natuurlijke dood gestorven. Hefner is 91 jaar oud geworden. Hij is overleden in The Playboy Mansion.

Hefner richtte het bloedblad Playboy in 1953 op. Hij verklaarde in 2009 dat hij het graf naast Marilyn Monroe had gekocht en dat hij daar begraven wilde worden. Zijn fascinatie voor Monroe was niet toevallig. In het eerste nummer van december 1953 stond de

naakte Marilyn Monroe als playmate op de cover. Door de enorme popula-

Mensen

Madurodam veilt maquette KLM-vliegtuig

Het KLM-vliegtuig dat sinds de jaren zeventig te zien was in Madurodam, wordt verkocht. Na 43 jaar trouwe dienst wordt de 2,5 meter lange en 30 kilo zware maquette van het KLM-toestel geveild. De veiling is onderdeel van een benefietlunch in Amsterdam waar 32 topchefs een uitgebreide lunch verzorgen in Hotel Okura. De opbrengst gaat naar het Rode Kruis en is bestemd voor de wederopbouw van het door orkaan Irma getroffen St. Maar-

ten. De messing vliegtuigmaquette is sinds 2016 niet meer te zien in het Haagse attractiepark, dat net als de KLM de vloot moderniseerde. In plaats van de MD-11 staat er nu een Boeing 787 Dreamliner. Het is voor het eerst in de 65-jarige geschiedenis van Madurodam dat er een maquette wordt geveild. Normaal gesproken verlaten maquettes de miniatuurstad niet, maar worden ze na bewezen diensten opgeslagen in het depot.

HAPPY BIRTHDAY

Jerveny Reínetá

Hooooopi

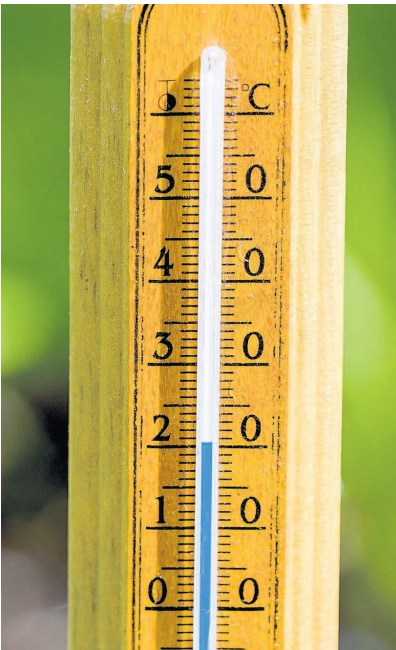
aña mas di

bida...Hiep Hiep

Hoeraaaa !!

100e warme dag van het jaar

In De Bilt is de temperatuur gisteren boven de 20 graden gekomen en daarmee was het de honderdste warme dag van het jaar in Nederland. Dit is, sinds 1901 met meten is begonnen, slechts acht keer eerder gebeurd, meldden Weeronline en Weerplaza. Normaal zijn er 85 landelijk warme dagen in een jaar.

Voor de maanden mei en juni hadden veel warme dagen, maar ook in juli en augustus lag het aantal boven het normale niveau. Alleen de maanden april en september waren wat dit betreft ondermaats. Het hoge aantal warme da-

gen past in de trend van de opwarmende aarde, aldus beide weerbureaus.

Veel cybercrime niet gemeld

De meeste gevallen van cybercrime worden niet gemeld. Bij slechts een op de vier delicten stapt de gedupeerde naar de politie, de bank of een andere instantie. Dat is minder dan vijf jaar geleden, toen een derde van alle slachtoffers naar de autoriteiten ging. Het Centraal Bureau voor de Statistiek in Nederland (CBS) schat dat er vorig jaar 2,5 miljoen gevallen van digitale misdaad tegen Nederlanders waren. Iemand ging er met hun identiteit van door, lichtte ze op bij een verkoop, hakte hun computer of systeem of pestte ze online. Banken kregen minder meldingen van identiteitsfraude, consumentenorganisaties hoorden minder over oplichting bij een verkoop. Het aantal meldingen bij de politie bleef wel gelijk.

Uit het onderzoek blijkt dat een op de tien mensen slachtoffer is van cybercrime, en dan met name jongeren. Zij krijgen vooral te maken met cyberpesten. Mensen van 25 tot 45 jaar oud krijgen vooral te maken met hacken en fraude. Hoger opgeleiden worden vaker slachtoffer dan mensen met een lagere opleiding, omdat zij online actiever zijn.

Volgens het CBS heeft een op de vijf bedrijven vorig jaar gekampt met cyberaanvallen, met name financiële instellingen en energiebedrijven. In Den Haag begon gisteren een Cyber Security Week, waarin overheid, bedrijfsleven, wetenschap en internationale organisaties praten over manieren om digitale misdaad te bestrijden.

het strenge soennitische regime mochten vrouwen tot op heden niet zelf achter het stuur van een auto de openbare weg op. Ze hebben verder altijd toestemming van een mannelijke beschermer nodig om te mogen trouwen of naar het buitenland te reizen.

Dat vrouwen nu toch toestemming krijgen auto te rijden is de opmerkelijkste stap naar liberalisering van Saudische samenleving tot nu toe. In het koninkrijk is daarnaast al een ambitieus programma gemaakt voor economische modernisering, om het land minder afhankelijk te maken van olie.

Kroonprins Mohammed, die in april in een interview zei dat vrouwen meer vrijheid verdienen, is de drijvende kracht achter de voorzichtige hervormingen. Hij neemt het risico te worden teruggefloten door de streng religieuze gevestigde orde. De autoriteiten versoepelden de regels voor vrouwen de afgelopen weken al enigszins. Zij mochten bijvoorbeeld de viering van de stichting van het koninkrijk meemaken. Ook werd gedoogd dat mannen en vrouwen samen dansten tijdens een straatfeest in de hoofdstad Riyad.

'Killer Clown' na 27 jaar opgepakt in VS

De autoriteiten in de Verenigde Staten hebben na 27 jaar een verdachte opgepakt die vermoed als clown een moord zou hebben gepleegd. De 54-jarige vrouw is inmiddels getrouwd met de toenmalige echtgenoot van het slachtoffer, berichtte NBC News. De politie zocht al sinds 1990 naar de 'killer clown'. Die belde destijds met bloemen en ballonnen aan bij de woning van de veertigjarige Marlene Warren in Wellington. Toen de vrouw de deur opende, werd ze doodgeschoten. Rechercheurs verdachten aanvankelijk de echtgenoot van Warren. Toen ze zijn autoverhuurbedrijf doorzochten, vonden ze bewijs van fraude. Dat had niets met de moord te maken, maar de man ging wel jaren de cel in. Hij trouwde later met een oud-medewerkster, Sheila Keen. Zij wordt inmiddels verdacht van de clownmoord. De vrouw was al langer in beeld bij de autoriteiten, maar het ontbrak aanklagers eerder aan voldoende bewijs om haar te vervolgen. De doorbraak in de zaak volgde op nieuw DNA-onderzoek.

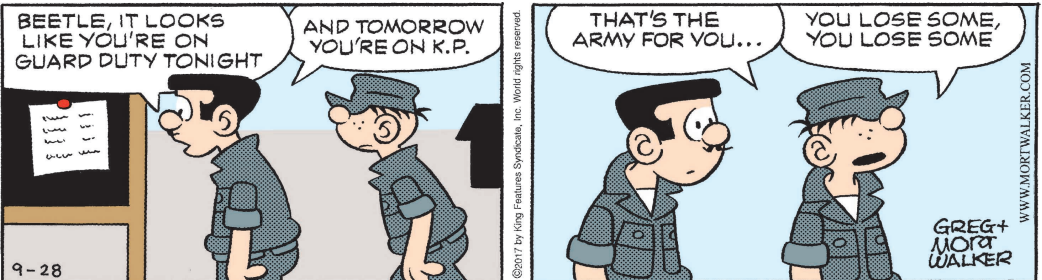
Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Bayern stuurt trainer Ancelotti weg

MÜNCHEN — Bayern München heeft trainer Carlo Ancelotti ontslagen. De Duitse topclub hield vandaag een crisisberaad na de pijnlijke nederlaag gisteren in Parijs tegen Paris Saint-Germain in de Champions League. Het bestuur besloot daarop de ervaren Italiaan naar huis te

Bayern was kansloos tegen PSG (3-0). Het betrof de grootste nederlaag ooit van de Duitse club in de groepsfase van de Champions League. “De prestaties aan het begin van dit seizoen voldoen niet aan onze verwachtingen. De wedstrijd in Parijs heeft duidelijk gemaakt dat er consequenties moeten volgen”, zei voorzitter Karl-Heinz Rummenigge over het ontslag van Ancelotti. “In een persoonlijk gesprek hebben we Carlo uitleg gegeven over onze beslissing en we bedanken hem ook voor de samenwerking.” Rummenigge benadrukte dat Ancelotti een vriend van hem is en dat hij deze ontwikkeling betreurt maar dat het een professionele beslissing is geweest.

Assistent-trainer Willy Sagnol is voorlopig de hoofdverantwoordelijke bij Bayern.

“Ik verwacht nu een positieve wending en de absolute wil om te winnen zodat we ons doel voor dit seizoen alsnog behalen”, aldus de Bayern-voorzitter.

De 58-jarige Ancelotti was bezig aan zijn tweede seizoen bij Bayern. Hij sloot zijn eerste jaar af met de landstitel. Ancelotti werd als trainer ook kampioen met AC Milan, Chelsea en Paris Saint-Germain. Hij won met AC Milan twee keer de Champions League en met Real Madrid eenmaal. De Italiaan is de vierde trainer in twintig jaar tijd die het seizoen in München niet mag afmaken. Felix Magath, Jürgen Klinsmann en Louis van Gaal gingen Ancelotti voor.

Carlo Ancelotti kon zich vandaag niet verantwoorden voor het verlies van Bayern tegen Paris Saint-Germain.

Iniesta stelt fans Barcelona gerust

BARCELONA — Voetballer Andrés Iniesta staat op het punt zijn contract bij FC Barcelona te verlengen. “Ik denk dat het goede nieuws nu snel komt”, zei hij na de zege van zijn ploeg op Sporting Portugal in de Champions League (0-1).

De huidige verbintenis van de 33-jarige middenvelder loopt aan het einde van dit seizoen af. Supporters van

Barcelona zijn bang dat de populaire aanvoerder hun club gaat verlaten.

Iniesta debuteerde in 2003 in het eerste elftal van Barcelona en speelde nooit voor een andere club. Hij veroverde acht landstitels en won vier keer de Champions League. Iniesta schoot Spanje in 2010 naar de wereldtitel. Hij scoorde in de verlenging van de finale tegen het Nederlands elftal (1-0).

Woods: Misschien kom ik nooit meer terug

Foto: Elise / AFP

Tiger Woods gaf gisteren toe dat een rentree op de golfbaan er voor hem misschien niet meer in zit.

JERSEY CITY — Golfer Tiger Woods heeft gezegd dat hij wellicht nooit meer terugkeert in de competitie. Het is voor de eerste keer dat de in verval geraakte voormalige nummer één van de wereld dat publiekelijk toegeeft.

De Amerikaan (41) won de laatste van zijn veertien majors in 2008. Als gevolg van zware rugblessures kwam hij de laatste jaren nog slechts sporadisch op belangrijke toernooien uit. “Ik weet na acht operaties niet eens meer hoe het is om honderd procent gezond te zijn”, zei Woods. “Ik weet ook niet wat de toekomst voor mij in petto heeft. We zullen zien.”

Zijn doel is wel een terugkeer naar de top. “Ik speel al golf sinds mijn vierde en ik vind het nog steeds ongelooflijk leuk. Fysiek boek ik ook heel veel vooruitgang. Voor het eerst sinds jaren heb ik geen pijn meer. Ik heb echter geen idee hoe mijn lichaam erop reageert als ik weer ga spelen. Op dit moment heb ik namelijk nog geen bal geslagen.”

Stap voor stap wil Woods nu kijken tot welk niveau hij kan komen. “Ik heb geen haast. Het gaat tijd vergen om erachter te komen wat ik nog kan. Ik train en word sterker. Maar ik heb mijn spieren nog niet voor typische golfacties gebruikt. Het is afwachten hoe ze daarop reageren.”

Verstappen optimistisch over zege in Maleisië

SEPANG — Max Verstappen is optimistisch over zijn kansen bij de Grote Prijs van Maleisië, waar hij vorig jaar tweede werd. Ondanks zijn snelle uitvalbeurten in de laatste twee grands prix blijft de jonge Limburger vol goede moed. “Het is niet mijn jaar wat betreft de zondagen maar de snelheid is er en we gaan het weer proberen”, zei Verstappen tijdens een persconferentie van de autosportfederatie FIA.

Zaterdag wordt Verstappen twintig jaar en zondag hoopt hij zichzelf een cadeautje te geven. De weersomstandigheden in Maleisië, heet en regenachtig, liggen Verstappen goed en zijn vergelijkbaar met de GP Singapore, waar Verstappen bij de start klemgereden werd door Ferrari-coureurs Sebastian Vettel en Kimi Räikkönen. “Het was een goede kans voor mij om te winnen daar, het was erg ongelukkig.”

Ondanks het slechte sei-

Foto: AFP / Roslan Rahman

Max Verstappen (l) sprak op een persconferentie met Sebastian Vettel (m) en Kimi Räikkönen (r) over zijn kansen in Maleisië zondag.

zoen ziet Verstappen op het circuit van Sepang kansen om nog een race te winnen. “Zeg nooit nooit.” In de editie van 2016 finishte Verstappen achter zijn ploeg-

genoot Daniel Ricciardo als tweede. “Dat was mooi, hoewel ik natuurlijk liever had willen winnen. Voor het team was het een geweldige dag. Hopelijk verloopt dit

weekende zelfs nog beter”, quote *verstappen.nl* de ambitieuze coureur van Red Bull. Na dit jaar verdwijnt het circuit van Sepang van de Formule 1-kalender. Ver-

stappen vindt dat jammer. “Ik zal de baan missen, ik geniet ervan, het is een fijn circuit. De hitte, om eerlijk te zijn, zal ik niet echt missen.”

Tennissters moeten in Fed Cup naar VS

AMERSFOORT — De Nederlandse tennissters spelen volgend jaar in de eerste ronde van de Fed Cup toch een uitwedstrijd. Het team van captain Paul Haarhuis lootte vorige week een thuisduel met de Verenigde Staten. Amerika heeft volgens de nieuwe regels van de Fed Cup als finalist van 2017 het recht om ervoor te kiezen thuis te spelen. De Amerikaanse tennisfederatie liet tennisfederatie ITF gisteren weten daar graag gebruik van te maken.

Oranje komt uit in wereldgroep I van het mondiale landentoernooi. In april handhaafden de tennissters

zich bij de toplanden door met 3-2 van Slowakije te winnen. Waar op 10 en 11 februari in de Verenigde Sta-

ten gespeeld gaat worden, is nog niet bekend. Ook de ondergrond moet nog worden gekozen. De Verenigde

VVV contracteert verdediger Janse alsnog

VENLO — VVV-Venlo heeft voetballer Jens Janse alsnog vastgelegd. De 31-jarige verdediger was in de voorbereiding al op proef in Venlo maar toen werd hem geen contract voorgelegd. “Destijds lagen de prioriteiten op ande-

re posities. Inmiddels hebben we te kampen met blessures in onze verdediging, daarom is de komst van Jens alsnog gewenst”, legt technisch directeur Stan Valckx uit. Janse tekent een contract tot het einde van het seizoen. “Hij is

op meerdere posities achterin inzetbaar”, beschrijft Valckx de nieuwe aanwinst van de naar de Eredivisie gepromoveerde club. Janse werd op jonge leeftijd door PSV weggeplukt uit de jeugdopleiding van VVV-Ven-

lo. Hij speelde in de Eredivisie voor onder meer Willem II en NAC. Na avonturen in Spanje en Italië kwam de verdediger het afgelopen seizoen uit voor Leyton Orient, dat acteert op het vijfde niveau in Engeland.

Wielrenner Valls tekent bij Movistar

MADRID — Wielrenner Rafael Valls verlaat Lotto-Soudal voor Movistar. De dertigjarige Spaanse klimmer reed twee jaar voor de Belgische ploeg. In die periode werd hij geplaagd door blessureleed. Valls eindigde dit jaar als tiende in de Dauphiné en miste de Vuelta na een val op de training.

Atlético Madrid raakt achterop na verlies

MADRID — Voetbalclub Atlético Madrid lijkt in groep C van de Champions League in de verdrukking te zijn gekomen. De formatie van de Argentijnse coach Diego Simeone verloor thuis in het eigen Wanda Metropolitano van Chelsea, 1-2. Atlético staat daardoor vooralsnog derde, op vijf punten van de Engelse kampioen en op drie van AS Roma.

AS Roma won in deze groep van Qarabag, 1-2. Kevin Strootman speelde bij de Italianen alleen de laatste tien minuten. Atlético speelde eerder gelijk tegen Roma. De Belg Michy Batshuayi maakte in de laatste seconde de winnende treffer voor Chelsea. In de 40e minuut kwam Atletico Madrid

op voorsprong. Antoine Griezman benutte een strafschop. De Franse aanvaller mocht aanleggen na een overtreding van de Braziliaan David Luiz. Op slag van rust was het bijna 2-0 voor de thuisclub. In eerste instantie stopte doelman Thibaut Courtois een inzet van Koke, in de rebound schoot

Saúl Niguez rakelings naast.

De eerste kans was al in de openingsfase voor de kampioen van Engeland geweest. Eden Hazard schoot, via een been van een tegenstander, buiten bereik van keeper Jan Oblak op de paal.

Na de hervatting drong Chelsea nog meer aan. Dat leidde na een uur tot de gelijkmaker. De Spanjaard Alvaro Morata, die het afgelopen weekende in de Premier League tegen Stoke drie keer scoorde, rondde af na een voorzet van Hazard.

Vrouwen vier-zonder naar finale WK

SARASOTA — De Nederlandse vrouwen vier-zonder hebben bij de wereldkampioenschappen roeien in Florida de finale bereikt. Monica Lanz, José van Veen, Lies Rustenburg en Aletta Jorritsma eindigden gisteren in de herkansingen als tweede, achter de Verenigde Staten. Dat was genoeg voor een plek in de A-finale op de nieuwe olympische discipline.

De Verenigde Staten noteerden een tijd van 6.40,22. Het Nederlandse team klokte 6.41,31. Een dag eerder waren Lanz, Van Veen, Rustenburg en Jorritsma als vierde geëindigd, waardoor de roeisters waren aangewezen op de herkansingen.

Canada en Italië eindigde als derde en vierde en komen later nog uit in de B-finale.

In de dubbeltwee lukte het beide Nederlandse teams de halve eindstrijd te bereiken. Bram Schwarz en Niki van Sprang eindigden gis-

teren in de herkansingen als tweede. Bij de vrouwen waren Marloes Oldenburg en Roos de Jong het snelst. De Oranje-roeisters bleven in de herkansing Zweden voor.

Ook in de skiff was het een goede dag voor de Nederlanders. Lisa Scheenaard was in de herkansingen de beste en bereikte de halve finales. In de kwartfinales voor mannen eindigden Stef Broenink achter de Duitser Tim Ole Naske als tweede. Broenink kwalificeerde zich zo ook voor de halve eindstrijd.